

LIFE-IP CEI-Greece
Εφαρμογή της Κυκλικής
Οικονομίας στην Ελλάδα
LIFE18IPE/GR/000013

Παραδοτέο

C5.D4: 1^η Έκθεση προόδου δραστηριοτήτων συμμαχιών

C5.D4: 1st Progress report of the alliances' activities

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Τίτλος Παραδοτέου:	C5.D4: 1 ^η Έκθεση προόδου δραστηριοτήτων συμμαχιών C5.D4: 1 st Progress report of the alliances' activities
Ομάδα Μελέτης:	ΥΠΕΝ Σοφία Μάνη, ΠΕ Μηχανικός, Προϊσταμένη Τμήματος Διαχείρισης Αποβλήτων, Συντονίστρια Έργου Μαίρη Πλατή, Υπεύθυνη Διαχείρισης Έργου Φαίη Νάκου, Περιβαλλοντολόγος, Εμπειρογνώμων Έργου
Δράση	C5:Development of local/regional alliances for agro-food waste management
Εταίροι:	ΥΠΕΝ, ΤΝ, ΠΤ, ΔΑΦΝΗ
Παραδοτέο:	C4.D5 1st Progress report of the alliances' activities
Διαβάθμιση εγγράφου:	Ελεύθερης Πρόσβασης
Ημερομηνία:	Δεκέμβριος 2023
Έκδοση:	1.0
Πληροφορίες για παραπομπές:	<LIFE-IP CEI-Greece>_(χρονολογία)>_<Πλήρης ονομασία παραδοτέου>_ <Παραδοτέο και ονομασία δράσης >_< LIFE18 IPE/GR/000013>
Υπεύθυνος επικοινωνίας εγγράφου:	Φαίη Νάκου, Περιβαλλοντολόγος, Εμπειρογνώμων Έργου
Email έργου:	circulargreece@prv.ypeka.gr
Ιστότοπος έργου:	https://circulargreece.gr/el/

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν πληροφοριών.

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the LIFE Programme of the European Union. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the Green Fund.

1. Πίνακας Περιεχομένων

1.	Πίνακας Περιεχομένων.....	4
2.	Πληροφορίες Εγγράφου	5
2.1	Εκδόσεις.....	5
2.2	Ποιοτικός Έλεγχος Παραδοτέου	5
3.	Περίληψη.....	6
4.	Executive Summary	7
5.	Το έργο LIFE-IP CEI-Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα»	8
6.	Σκοπός και διάρθρωση έκθεσης	10
7.	Μεθοδολογική προσέγγιση.....	10
8.	Οδικός Χάρτης.....	11
9.	Εθελοντικές Συμφωνίες Συνεργασίας	13
9.1	Συμμαχία 1	13
9.2	Συμμαχία 2	13
9.3	Συμμαχία 3	13
10.	Αποτελέσματα – Συμπεράσματα	13
11.	Παράρτημα	14

2. Πληροφορίες Εγγράφου

2.1 Εκδόσεις

Αριθμός	Ημερομηνία	Φορέας	Παρατηρήσεις
0.1	4/12/2023	ΥΠΕΝ	
1.0	22/12/2023	ΥΠΕΝ/ΕΤΑΙΡΟΙ	

2.2 Ποιοτικός Έλεγχος Παραδοτέου

Έλεγχος	Ημερομηνία	Κατάσταση	Παρατηρήσεις
ΕΤΑΙΡΟΙ/ΥΠ ΕΝ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023	ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ	

3. Περίληψη

Οι συμμαχίες διαμορφώνονται σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο με στόχο την προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας, αποβλέποντας στην μετατροπή των αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας και αναγνωρίζοντας ως ρεύμα υψηλού δυναμικού κυκλικότητας τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα της γεωργοκτηνοτροφίας και της αγροβιομηχανίας.

Η παρούσα αναφορά περιλαμβάνει τις ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση της δράσης C5 - Ανάπτυξη τοπικών/περιφερειακών συμμαχιών για τη διαχείριση αγροδιατροφικών αποβλήτων από την έναρξη της δράσης (M30) έως τον Δεκέμβριο του 2023 (M50). Στην έκθεση παρουσιάζεται η μεθοδολογική προσέγγιση και ο οδικός χάρτης για την υλοποίηση της δράσης καθώς και τα παραγόμενα αποτελέσματα του έργου μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα.

4. Executive Summary

Alliances are formulated at local and/or regional level with the aim of promoting voluntary agreements for the valorization of waste from the agri-food sector, based on Circular Economy's principles, aiming at the transformation of waste into value-added products and recognizing biodegradable waste as a stream with high potential for circularity of agriculture and agro-industry.

This report includes the actions that have been carried out for the implementation of action C5 - Development of local/regional alliances for the management of agri-food waste from the start of the action (M30) to December 2023 (M50). The report presents the methodological approach and the road map for the implementation of the action as well as the produced results of the project within this period of time.

5. Το έργο LIFE-IP CEI-Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα»

Το ολοκληρωμένο έργο LIFE-IP CEI-Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα», συνολικού προϋπολογισμού 15,93 εκ. €, που συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το Πράσινο Ταμείο, αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικά έργα για την ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας στην χώρα μας. Συντονίζεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας σε συνεργασία με 19 στρατηγικούς εταίρους τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης, το Πράσινο Ταμείο, τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής, το Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας - Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης, τους Δήμους Αθηναίων, Θεσσαλονίκης, Αλοννήσου, Πάρου, Αντιπάρου, Τήνου, Θήρας, Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης και Ναυπακτίας, το Δίκτυο Αειφόρων Νήσων-ΔΑΦΝΗ, τη Διαχείριση Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας - ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε., το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, την Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης, την Terra Nova και την Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης.

Με συνολική διάρκεια 8 έτη και χρονικό ορίζοντα υλοποίησης έως τον Οκτώβριο 2027, το έργο LIFE-IP CEI-Greece φιλοδοξεί να συμβάλει στην υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων, του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων και της Εθνικής Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία. Με το έργο αναδεικνύεται μια νέα αντίληψη στον τομέα των αποβλήτων στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας, υιοθετώντας πρακτικές και αλλαγή συμπεριφοράς για την αύξηση του κύκλου ζωής των προϊόντων, την μετατροπή των αποβλήτων σε πόρους και την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθετικής δέσμης μέτρων για τα απόβλητα.

Οι δράσεις του έργου

Οι δράσεις του έργου που θα υλοποιηθούν έως το 2027 συνοψίζονται παρακάτω:

- Κατασκευή και λειτουργία τριών (3) Ολοκληρωμένων Πράσινων Σημείων, ένα (1) στον Δήμο Αθηναίων, ένα (1) στον Δήμο Θεσσαλονίκης και ένα (1) στον Δήμο Βάρης, Βούλας, Βουλιαγμένης που δεν θα εξυπηρετούν μόνο τη χωριστή συλλογή αλλά και την εκ νέου προώθηση των αντικειμένων (όπως έπιπλα, ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, ρούχα και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, βιβλία, παιχνίδια κ.λπ.) για επαναχρησιμοποίηση ή την προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίησή τους. Στον Δήμο Θεσσαλονίκης θα φιλοξενείται και Βιωματικό Πάρκο Ανακύκλωσης, Επιδιόρθωσης και Επαναχρησιμοποίησης.
- Ανάπτυξη και λειτουργία πέντε (5) συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων εφαρμόζοντας την ιεράρχηση αποβλήτων και τη νέα νομοθετική δέσμη μέτρων για τα απόβλητα στη βάση των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας [τέσσερα (4) σε νησιά: Τήνο, Αλόννησο, Θήρα, Πάρο & Αντίπαρο και ένα (1) σε ορεινό δήμο: Ναυπακτία].
- Εφαρμογή σε πλήρη κλίμακα δικτύου συλλογής και διαχείρισης επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στον Δήμο Αθηναίων.
- Εφαρμογή του οικονομικού εργαλείου ΠΟΠ «Πληρώνω όσο Πετάω» στον Δήμο Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης.

- Εκπόνηση ειδικού προγράμματος για την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων και δράσεις για την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων από την αγροτική παραγωγή έως την τελική κατανάλωση, όπως σύστημα παρακολούθησης παραγωγής αποβλήτων τροφίμων, δράσεις επίδειξης βέλτιστων πρακτικών πρόληψης και ανάπτυξη πλατφόρμας για την παρακολούθηση και τη διαχείριση της πρόληψης παραγωγής αποβλήτων τροφίμων.
- Ανάπτυξη τοπικών / περιφερειακών συμμαχιών για τη διαχείριση αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής.
- Ανάπτυξη εθνικών δεικτών και δημιουργία παρατηρητηρίου για την Κυκλική Οικονομία με το οποίο θα παρακολουθείται η πρόοδος της εφαρμογής των πολιτικών στην Ελλάδα που σχετίζονται με τη μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία.
- Ανάπτυξη προτύπων για δευτερογενή υλικά για την υποστήριξη εφαρμογής της Κυκλικής Οικονομίας.
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων (αποθετήριο) για την Κυκλική Οικονομία.
- Οικοδόμηση δυναμικού με δράσεις όπως σεμινάρια ειδικής θεματολογίας, προσαρμοσμένα στις ανάγκες όλων των ενδιαφερομένων μερών, φόρουμ πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων και εξ' αποστάσεως κατάρτιση.
- Δράσεις ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου, όπως διοργάνωση περιφερειακών ενημερωτικών ημερίδων και συνεδρίων.

6. Σκοπός και διάρθρωση έκθεσης

Σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι η παρουσίαση των ενεργειών που έχουν πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση της δράσης C5 - Ανάπτυξη τοπικών/περιφερειακών συμμαχιών για τη διαχείριση αγροδιατροφικών αποβλήτων από την έναρξη της δράσης (M30) έως τον Δεκέμβριο του 2023 (M50).

Αρχικά δίνεται μια συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογικής προσέγγισης υλοποίησης της δράσης, παρουσιάζεται ο οδικός χάρτης και συνοπτικά τα παραγόμενα αποτελέσματα της δράσης και τα συμπεράσματα ενώ σε παράρτημα παρατίθενται οι εθελοντικές συμμαχίες που έχουν υπογραφεί στο διάστημα που αφορά η έκθεση προόδου.

7. Μεθοδολογική προσέγγιση

Οι συμμαχίες διαμορφώνονται σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο με στόχο την προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας, αποβλέποντας στην μετατροπή των αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας και αναγνωρίζοντας ως ρεύμα υψηλού δυναμικού κυκλικότητας τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα της γεωργοκτηνοτροφίας και της αγροβιομηχανίας.

Οι εθελοντικές συμφωνίες αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας στην πράξη, όπως ήδη περιλαμβάνονται ως μέσο προώθησης της ιεράρχησης των αποβλήτων στον νόμο πλαίσιο για τα απόβλητα, καθώς χρήση του εργαλείου αυτού δύναται να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της βιοοικονομίας στη χώρα μας, προσδίδοντας πολλαπλά οφέλη τόσο για την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής όσο και για την τόνωση της ανάπτυξης, ιδίως στις αγροτικές περιοχές.

Τα αναμενόμενα οφέλη των συμβαλλόμενων μερών εκτός των αποτελεσμάτων που προσφέρει το έργο μέσω της δράσης των συμμαχιών δηλ την σύνταξη σχεδίου διαχείρισης για την υλοποίηση της συμφωνίας, την τεχνοοικονομική μελέτη για συγκεκριμένη μονάδα και την υποστήριξη σε χρηματοδοτικές λύσεις, αφορούν μεταξύ άλλων στην οριστική λύση στο θέμα διαχείρισης αποβλήτων των παραγωγών, στη βελτίωση περιβαλλοντικής εικόνας, στην οργανωμένη και συνεχή προμήθεια «πρώτων υλών» των φορέων λειτουργίας υποδομών ανάκτησης, στην υψηλή προστιθέμενη αξία σε προϊόντα για πιθανούς επενδυτές, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κλπ.

Η μεθοδολογική προσέγγιση για την υλοποίηση της δράσης αποτελείται από 4 διακριτά βήματα.

1ο βήμα: Εντοπισμός και υλοποίηση πιθανών συμμαχιών

Ενημέρωση ενδιαφερόμενων μερών (φορείς, ιδιώτες, συλλογικά όργανα),

Υποστήριξη της διαδικασίας δημιουργίας συμμαχιών (ηπειρωτικές και νησιωτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των πιλοτικών περιοχών)

Υπογραφή διμερούς συμφωνίας μεταξύ MEEN και συμμαχιών

2ο βήμα: Σύνταξη Σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων αγροδιατροφής / συμμαχία

Τεχνική υποστήριξη συμμαχιών για βοήθεια στη λήψη αποφάσεων (ανατροφοδότηση από την υποενέργεια A3.1: e-tool)

Εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων αγροδιατροφής με τη μορφή μελέτης προκαταρκτικής σκοπιμότητας για τις συμμαχίες με διμερή συμφωνία

3ο βήμα: Χρηματοοικονομική τεχνική υποστήριξη των Σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων αγροδιατροφής / συμμαχία

Προσδιορισμός εφικτών οικονομικών δυνατοτήτων

Καθοδήγηση για τη χρηματοδότηση των επιμέρους επενδύσεων κάθε Σχεδίου Διαχείρισης Αγροδιατροφικών Αποβλήτων (ανατροφοδότηση από την δράση F2: Συμπληρωματικοί πόροι)

4ο βήμα: Παρακολούθηση της κατάστασης ωρίμανσης, εφαρμογής και λειτουργίας του Σχεδίου Διαχείρισης Αγροδιατροφικών Αποβλήτων / συμμαχία

Τεχνοοικονομική ωρίμανση, επιχειρηματικό σχέδιο και οικονομική βιωσιμότητα της συμμαχίας

Παρακολούθηση της πρόοδου υλοποίησης των δραστηριοτήτων των συμμαχιών

Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Ανακυκλούμενη χρηματοδότηση νέων έργων

8. Οδικός Χάρτης

Στην εναρκτήρια συνάντηση της δράσης έγινε ο καθορισμός των ρόλων και εργασιών καθενός εταίρου της κοινοπραξίας. Δημιουργήθηκε ένας οδικός χάρτης για την υλοποίηση της δράσης που συνοψίζεται στις ακόλουθες στρατηγικές κατευθύνσεις για τη μόχλευση σύναψης συμφωνιών:

- Μπαράζ επικοινωνιών για την αναζήτηση ενδιαφερόμενων μερών και η συνδρομή στη σύναψη συμφώνου συνεργασίας για την έναρξη της εθελοντικής συμφωνίας

- Η διαμόρφωση σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων που θα αποτυπώνει περιεκτικά την εφαρμογή της εθελοντικής συμφωνίας
- Η υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων μέσω του e-tool
- Η υποστήριξη στην εύρεση χρηματοδοτικών λύσεων του σχήματος συνεργασίας της συμφωνίας που θα μοχλευθεί μέσω της δράσης F2.

Δεδομένης της ιδιαιτερότητας της δράσης και του εθελοντικού χαρακτήρα των συμφωνιών, δόθηκε προτεραιότητα στην αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδομών ανάκτησης οργανικών αποβλήτων (ιδιωτών και μη), στις πιλοτικές περιοχές (Νησιά και Ναυπακτία) λαμβάνοντας υπόψη ότι η εύρεση πιθανών επενδυτών για την κατασκευή υποδομών ανάκτησης αποβλήτων είναι ένα φιλόδοξο εγχείρημα και μια χρονοβόρα διαδικασία ενώ επίσης έχοντας υπόψη ότι η καινοτομία με την μετατροπή αποβλήτων σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας είναι ο βέλτιστος ιεραρχικά στόχος και υψηλά στην ατζέντα της δράσης δόθηκε επίσης προτεραιότητα στη διερεύνηση από τους εταίρους κάθε δυνατότητας συνεργασίας με παν/μία, ερευνητικά εργαστήρια, μονάδες καινοτομίας/επιχειρηματικότητας σε υφιστάμενα ή μελλοντικά πιλοτικά προγράμματα (π.χ έργα LIFE).

Κατόπιν διερεύνησης /επικοινωνίας με πιθανούς ενδιαφερόμενους βάσει του δικτύου επαφών των εταίρων, οργανώθηκαν και κατανεμήθηκαν οι περιοχές μελέτης μεταξύ των εταίρων.

Ως περιοχή εκκίνησης της δράσης ορίσθηκε η πιλοτική περιοχή της Ναυπακτίας με το αντικείμενο της συμφωνίας να αφορά τη διάθεση γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων (απόβλητα εκτροφής αιγοπροβάτων/βοοειδών και απόβλητα ελαιουργείων) στην υφιστάμενη μονάδα κομποστοποίησης ιδιώτη στην περιοχή μελέτης λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Δήμος Ναυπακτίας μέσω του έργου LIFE έχει συμφωνήσει να χρηματοδοτήσει το κόστος του δικτύου συλλογής (προμήθεια κάδων), ενώ θα αναλάβει το κόστος λειτουργίας της μεταφοράς με ιδία μέσα.

Το ΥΠΕΝ διαμόρφωσε το πρότυπο συμφώνου συνεργασίας και τη δομή του σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων της συμφωνίας, για την ολοκλήρωση της πρώτης εθελοντικής συμφωνίας στη Ναυπακτία σε συνεργασία με ΥΠΕΝ.

Για την παραπάνω οργάνωση/ τυποποίηση διαδικασίας και την καταγραφή της πορείας εξέλιξης των πιθανών συμφωνιών, το ΥΠΕΝ κατέγραψε φύλλο εργασίας xls που είναι διαθέσιμο στο google drive του έργου για διαμοιρασμό/συνεχή επικαιροποίηση καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης με την ομάδα εργασίας της δράσης.

Ο τυποποιημένος τρόπος συντονισμού της παρακολούθησης της πορείας εξέλιξης των πιθανών συμφωνιών θα ωφελήσει επίσης στην ανατροφοδότηση / μεταφορά για διαβούλευση ενός μοντέλου αξιοποίησης των αποβλήτων και σε άλλες περιοχές οι οποίες δύναται να μοιράζονται ένα κοινό πρόβλημα σχετικά με τα απόβλητα αγροδιατροφής. Προς αυτή την κατεύθυνση άλλωστε κρίθηκε σκόπιμη η ενημέρωση / ενεργοποίηση φορέων οριζόντια για όλη την χώρα (πχ ΕΣΠΑΒ- Ελληνικός Σύνδεσμος Παραγωγών Βιοαερίου, ΕΛΕΑΒΙΟΜ – Ελληνική Εταιρεία Ανάπτυξης Βιομάζας, ΣΕΒΙΖ (σύνδεσμος ζωοτροφών), ΕΘΕΑΣ – Εθνική ένωση αγροτικών συνεταιρισμών, ΦΟΔΣΑ).

9. Εθελοντικές Συμφωνίες Συνεργασίας

Κατά το χρονικό διάστημα από την έναρξη της δράσης μέχρι τον Δεκέμβριο 2023 υπεγράφησαν 3 Εθελοντικές Συμφωνίες Συνεργασίας.

9.1 Συμμαχία 1

Υπεγράφη στις 16/11/23, εθελοντική συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας όπως ΣΕΒΕ, ΚΕΑΓΡΟ-ΑΠΘ, AgroTechnology Export Cluster, Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας, CLIMERGIA, ΚΑΘ και ΙΝΑΣΟ-ΠΑΣΕΓΕΣ με σκοπό τη σύναψη εθελοντικής συμφωνίας συνεργασίας για την αξιοποίηση των αγροδιατροφικών αποβλήτων στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας στην Κεντρική Μακεδονία.

9.2 Συμμαχία 2

Υπεγράφη στις 16/11/23, εθελοντική συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ -Ινστιτούτο Κτηνιατρικών Ερευνών ως συντονιστή εταίρο του LIFE MiCliFeed με σκοπό την προώθηση της αξιοποίησης των αγροδιατροφικών αποβλήτων στο πλαίσιο των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας και δει στην αξιοποίηση των αποβλήτων αυτών ως πρώτες ύλες για την παραγωγή ζωοτροφών υψηλής διατροφικής αξίας στην Περιφέρεια Κρήτης.

9.3 Συμμαχία 3

Υπεγράφη στις 15/12/23, εθελοντική συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου όπως Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, Δήμος Ανατολικής Λέσβου, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Οικολογική εταιρεία Ανακύκλωσης και Δίκτυο Αειφόρων Νήσων με σκοπό τη σύναψη εθελοντικής συμφωνίας συνεργασίας για την αξιοποίηση των αγροδιατροφικών αποβλήτων στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Στο Παράρτημα παρατίθενται τα υπογεγραμμένα συμφωνητικά.

10. Αποτελέσματα – Συμπεράσματα

Κατά το χρονικό διάστημα από την έναρξη της δράσης μέχρι τον Δεκέμβριο του 2023 υπεγράφησαν 3 εθελοντικές συμφωνίες συμμαχίας.

Δεδομένης της ιδιαιτερότητας της δράσης και του εθελοντικού χαρακτήρα των συμφωνιών, θεωρήθηκε απαραίτητη η επιμήκυνση του χρονικού διαστήματος υπογραφής των συμφωνιών, καθ' όλη τη χρονική διάρκεια του έργου ούτως ώστε να επιτύχει το έργο ουσιαστικές μελλοντικές συμφωνίες με απώτερο σκοπό τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του.

11. Παράρτημα

LIFE-IP CEI-Greece
Εφαρμογή της Κυκλικής
Οικονομίας στην Ελλάδα
LIFE18 IPE/GR/000013

Εθελοντική Συμφωνία Συνεργασίας Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI-GREECE

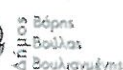
Μεταξύ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, συντονιστή έργου

και

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

με σκοπό τη σύναψη εθελοντικής συμφωνίας συνεργασίας
για την αξιοποίηση των αγροδιατροφικών αποβλήτων
στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας
στην Κεντρική Μακεδονία

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν πληροφοριών.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the LIFE Programme of the European Union. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.
The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the Green Fund.

Στη Θεσσαλονίκη, σήμερα στις 16 / 11 / 2023,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- α) Η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή εκφράζεται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM/2019/640), για τον μετασχηματισμό σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία που διαθέτει μια οικονομία κλιματικά ουδέτερη, αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και χωρίς αποκλεισμούς. Ο πράσινος μετασχηματισμός της ανάπτυξης αποτελεί πρόκληση που ωθεί την ανάπτυξη αγορών για κλιματικά ουδέτερα και κυκλικά προϊόντα, ενσωματώνοντας μεταξύ άλλων την κυκλική βιοοικονομία στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης.
- β) Η κυκλική οικονομία, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/852, είναι «το οικονομικό σύστημα στο οποίο διατηρείται η αξία των προϊόντων, των υλικών και άλλων πόρων στην οικονομία για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με την ενίσχυση της αποτελεσματικής χρήσης τους στην παραγωγή και κατανάλωση, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της χρήσης τους, και με την ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων και της περιεκτικότητας σε επικίνδυνες ουσίες σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής τους, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της ιεράρχησης των αποβλήτων».
- γ) Ο τομέας αποβλήτων είναι άμεσα συνυφασμένος με την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας, όπως ενσωματώνεται στο αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία με περίοδο εφαρμογής έως το 2030 (COM/2020/98), το οποίο με σύνθημα «Λιγότερα απόβλητα, μεγαλύτερη αξία» επικεντρώνεται στην αποσύνδεση της παραγωγής αποβλήτων από την οικονομική ανάπτυξη, τη σύνδεση της πολιτικής των προϊόντων και της πολιτικής των αποβλήτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, καθώς και στην ανάπτυξη της αγοράς δευτερογενών πρώτων υλών για να επιτευχθεί η κυκλική χρήση υλικών και η αποδοτικότητα των πόρων.
- δ) Η ανάπτυξη της βιοοικονομίας, που αποτελεί τον ανανεώσιμο τομέα της κυκλικής οικονομίας, δύναται να πρωτοστατήσει στην προσπάθεια για την ενίσχυση της βιώσιμης χρήσης των πόρων, αξιοποιώντας το υψηλό δυναμικό στους τομείς της βιομάζας και των αποβλήτων και προσδίδοντας μια νέα προοπτική για την τόνωση της ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές. Το 2018 με την υιοθέτηση της νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βιοοικονομία (COM/2018/673) προωθείται η αναβάθμιση και η ενίσχυση των κλάδων της βιοοικονομίας και η ανάπτυξη των τοπικών βιοοικονομιών για τη μετατροπή βιολογικών πόρων, υπολειμμάτων και αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας, όπως ζωοτροφές, βιοπλαστικά, βιολιπάσματα και βιοενέργεια.
- ε) Η εθνική αναπτυξιακή στρατηγική αναγνωρίζει ότι ο μετασχηματισμός της οικονομίας της χώρας από το γραμμικό στο κυκλικό μοντέλο παρουσιάζει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες που υποστηρίζουν την επιχειρηματικότητα,

τις επενδύσεις και την απασχόληση, ενώ προσδίδει τη βιώσιμη διάσταση στην ανάπτυξη. Η πολιτική αυτή υλοποιείται κυρίως μέσω της Εθνικής Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία (Αποφ. 81/17.4.2018 ΚΥΣΟΙΠ), βασικοί πυλώνες της οποίας αποτελούν η βιώσιμη διαχείριση των πόρων και η ενίσχυση της κυκλικής επιχειρηματικότητας, ενθαρρύνοντας τη χρήση δευτερογενών υλικών και την αξιοποίηση των αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων, προωθώντας το μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη της βιοοικονομίας και διευρύνοντας τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και προοπτικές με όρους βιωσιμότητας.

- στ) Στο πλαίσιο εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία έως το 2025 (ΠΥΣ 12/29.04.2022 ΦΕΚ 84/Α), που εναρμονίζεται πλήρως με τους άξονες προτεραιότητας του σχεδίου δράσης της ΕΕ, προωθείται η σύναψη εθελοντικών συμφωνιών με παραγωγικούς φορείς για τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία (Δράση Ο.3) και η ανάπτυξη της βιοοικονομίας με βάση τις ιδιαιτερότητες και τον πλούτο της χώρας (Δράση Ο.11).
- ζ) Στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030 (ΠΥΣ 39/31.08.2020 ΦΕΚ 185/Α), σε συνέχεια του εθνικού σχεδίου της προηγούμενης περιόδου εφαρμογής, τα γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα παραμένουν ρεύμα προτεραιότητας με στόχο την ολοκληρωμένη διαχείρισή τους, προσδίδοντας σαφή κατεύθυνση προς την πλήρη ανάπτυξη δικτύου συλλογής των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων γεωργοκτηνοτροφικής προέλευσης για την ανάκτηση επ' ωφελεία της γεωργίας, την παραγωγή προϊόντων (όπως ζωοτροφών) ή την παραγωγή ενέργειας από βιοαέριο/ βιομάζα Επίσης, στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030 (ΠΥΣ 39/31.08.2020 ΦΕΚ 185/Α), συμπεριλαμβάνονται και τα βιομηχανικά μη επικίνδυνα απόβλητα με κατευθύνσεις για συνέργειες μεταξύ των εγκαταστάσεων για συνεπεξεργασία και αξιοποίηση των αποβλήτων ώστε να μειωθούν οι ποσότητες που καταλήγουν σε διάθεση και να ανακτηθούν αξιοποιήσιμα υλικά.
- η) Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα» (LIFE18 IPE/GR/000013) υλοποιείται δράση αναφορικά με την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας, που θα εφαρμοστεί μέσω της ανάπτυξης εθελοντικών συμφωνιών σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο (Δράση C.5), αποβλέποντας στην μετατροπή των αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας και αναγνωρίζοντας ως ρεύμα υψηλού δυναμικού κυκλικότητας τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα της γεωργοκτηνοτροφίας και της αγροβιομηχανίας.

Συμφωνούνται και είναι αμοιβαίως αποδεκτά τα εξής:

1. Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος μνημονίου συνεργασίας είναι η σύναψη εθελοντικής συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών προκειμένου να αναπτυχθούν

συνεργασίες για την βέλτιστη διαχείριση των αποβλήτων αγροδιατροφής με βάση τις αρχές της Κυκλικής Οικονομίας. Μέσα από αυτές τις συνεργασίες θα εγκατασταθούν συστήματα τα οποία θα βασίζονται σε καινοτόμες τεχνολογίες, θα δημιουργήσουν νέες αλυσίδες αξίας, θέσεις εργασίας και θα μειώσουν τον τελικό όγκο των παραγόμενων αποβλήτων.

Μέσα από τη συνεργασία των συμβαλλόμενων φορέων θα γίνει ανταλλαγή γνώσης και δεδομένων, θα αναζητηθούν λύσεις που ανταποκρίνονται στα υπάρχοντα τοπικά προβλήματα και θα προκύψουν επενδυτικές ευκαιρίες σε αυτόν τον ολοένα αναπτυσσόμενο τομέα, σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες έρευνες αλλά και καλές πρακτικές που υπάρχουν στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου LIFE-IP CEI Greece που προωθεί την ανάπτυξη εθελοντικών συμφωνιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και την ανάδειξη των εθελοντικών συμφωνιών ως ένα σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή της ιεράρχησης της διαχείρισης των αποβλήτων και τη μόχλευση πόρων για τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία στην πράξη.

2. Υποχρεώσεις και δικαιώματα των μερών

Μέσα από τις δράσεις του έργου LIFE-IP CEI-Greece, το **Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)** αναλαμβάνει:

- Να ενημερώσει τους ενδιαφερόμενους φορείς για τις καλές πρακτικές που αφορούν στην αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα της αγροδιατροφής.
- Να διοργανώνει τακτικές συναντήσεις μεταξύ των φορέων για τη συλλογή πληροφοριών και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας.
- Να καταρτίσει ένα Σχέδιο Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων σύμφωνα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της Συμμαχίας (είδη αποβλήτων, ποσότητα, εποχικότητα, γεωγραφικά χαρακτηριστικά) όπου θα προτείνονται συγκεκριμένες λύσεις αξιοποίησης των αποβλήτων.
- Να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδοτήσεων των προτεινόμενων επενδύσεων.
- Να παρέχει τεχνική βοήθεια κατά τη δράση της Συμμαχίας στους συνεργαζόμενους φορείς.
- Να παρακολουθεί την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων, σε όλα τα στάδια υλοποίησής του (τεχνο-οικονομική ωριμότητα έργων, ανάπτυξη επιχειρηματικού σχεδίου της συμμαχίας, οικονομική βιωσιμότητα της συμμαχίας, πρόοδος υλοποίησης του έργου, εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και χρηματοδότηση νέων έργων).

Οι **συνεργαζόμενοι φορείς** που δραστηριοποιούνται εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αναλαμβάνουν στο πλαίσιο των δυνατοτήτων τους:

- Να συμμετέχουν σε όλες τις συναντήσεις της Συμμαχίας.

- Να συνεργάζονται με απρόσκοπτη παροχή πληροφοριών σχετικά με την παραγωγή και τις δυνατότητες αξιοποίησης των αγροδιατροφικών αποβλήτων.
- Να συμμετέχουν στην κατάρτιση του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων και την εισήγηση προτάσεων έργων αξιοποίησης των αγροδιατροφικών αποβλήτων.
- Να επιλέξουν αν θα συμμετάσχουν σε κάποιο από τα έργα του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων με παροχή αποβλήτων, τεχνογνωσίας, ανθρώπινου δυναμικού ή με οικονομική επένδυση.
- Να συνδράμουν στην ενημέρωση και τη διάδοση του αντικτύπου της παρούσας συμφωνίας και σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
- Να συμμετέχουν στις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του έργου LIFE-IP CEI-Greece αναφορικά με την παρούσα συμφωνία.

3. Πόροι υλοποίησης

Για την υλοποίηση του αντικειμένου της συμφωνίας:

- Η κατάρτιση του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων υλοποιείται με πόρους του έργου LIFE-IP CEI Greece.
- Η υλοποίηση των προτεινόμενων έργων θα λάβει χώρα με πόρους που θα προκύψουν από τους ενδιαφερόμενους φορείς ή από άλλες πηγές χρηματοδότησης που θα αναζητηθούν από το έργο.

Για την υλοποίηση ενδεχόμενων άλλων πλευρών του αντικειμένου του μνημονίου συνεργασίας, όπως είναι οι δράσεις ενημέρωσης, τα μέρη χρησιμοποιούν ιδίους πόρους και συνεργάζονται για την ανεύρεση χρηματοδότησης, όπου απαιτείται. Η ανεύρεση χρηματοδότησης προβλέπεται να υποστηριχθεί στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI Greece, στο οποίο εντάσσεται ως δράση η διερεύνηση διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης με σκοπό την υλοποίηση των εθελοντικών συμφωνιών κυκλικής διαχείρισης αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής.

4. Διάρκεια

Η παρούσα συμφωνία τίθεται σε ισχύ με την υπογραφή του μνημονίου συνεργασίας από τους εκπροσώπους των μερών και έχει αόριστη διάρκεια ισχύος που μπορεί να λυθεί κατόπιν άτυπης έγγραφης σχετικής απόφασης μεταξύ των μερών.

5. Προϋποθέσεις προσθήκης μερών

Με πρωταρχικό μέλημα την ενδυνάμωση της συμμετοχικής προσπάθειας για τη βέλτιστη αξιοποίηση και διαχείριση των αγροδιατροφικών αποβλήτων που προκύπτουν από τον πρωτογενή και το δευτερογενή τομέα, η παρούσα συμφωνία μπορεί να διευρύνεται ως προς τους συμβαλλόμενους φορείς που δραστηριοποιούνται στα διοικητικά όρια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σε συνεχή βάση. Η ένταξη νέων συμβαλλόμενων φορέων στη συμφωνία πραγματοποιείται με την υπογραφή του παρόντος μνημονίου

συνεργασίας από τους εκπροσώπους των φορέων, σε προσάρτημα του μνημονίου που διαμορφώνεται ειδικά για το σκοπό αυτό, στο οποίο συμπληρώνεται η επωνυμία της επιχείρησης, τα στοιχεία του εκπροσώπου της επιχείρησης και η ημερομηνία υπογραφής του μνημονίου.

6. Αποχώρηση μερών

Λαμβάνοντας τον εθελοντικό χαρακτήρα της συμμετοχής των συμβαλλόμενων μερών στη συμφωνία, οι φορείς δύνανται να αποχωρήσουν από αυτήν ανά πάσα στιγμή εγγράφως.

7. Παραχώρηση Δεδομένων

Στο πλαίσιο της παρούσας Συμμαχίας, οι συμβαλλόμενοι φορείς θα παρέχουν δεδομένα σχετικά με τα είδη και τις ποσότητες αγροδιατροφικών αποβλήτων που παράγουν καθώς και τους υφιστάμενους τρόπους διαχείρισής τους. Τα δεδομένα αυτά παραχωρούνται υπό τους κάτωθι όρους:

- Ο πάροχος δεδομένων είναι ο νόμιμος κάτοχος των κατατιθέμενων δεδομένων ή διατηρεί τα εκ του νόμου απορρέοντα δικαιώματα διάθεσής τους. Η κατάθεση των δεδομένων από τον πάροχο δεδομένων δεν ερμηνεύεται σε καμία περίπτωση ως μεταβίβαση της ιδιοκτησίας των δικαιωμάτων επί των εν λόγω δεδομένων. Κατά συνέπεια, ο πάροχος δεδομένων δύναται κατόπιν αιτιολόγησης, να ζητήσει την απόσυρση ή ανάκληση της δημοσίευσης των δεδομένων του.
- Ο πάροχος δεδομένων δηλώνει ρητά και ανεπιφύλακτα ότι το περιεχόμενο των κατατιθέμενων δεδομένων δεν παραβιάζει κάποια νομοθεσία ή ευαίσθητα δεδομένα, είναι πρωτότυπο και δεν παραβιάζει πνευματικά δικαιώματα τρίτου μέρους. Αν περιλαμβάνεται υλικό τρίτου, θα πρέπει εκ των προτέρων να έχει εξασφαλιστεί η έγκριση του τρίτου μέρους για τη χρήση και δημοσίευση, η οποία θα κοινοποιείται στο ΥΠΕΝ. Δεδομένα που δεν έχουν εγκριθεί από τον ιδιοκτήτη των δικαιωμάτων τους εκ των προτέρων θα πρέπει απαραίτητως να έχουν διαγραφεί πριν κατατεθούν. Σε περίπτωση που τα κατατιθέμενα δεδομένα έχουν χρηματοδοτηθεί ή επιδοτηθεί από τρίτους φορείς, θα πρέπει να έχουν εκπληρωθεί όλες οι συμβατικές υποχρεώσεις που προκύπτουν. Το ΥΠΕΝ δεν φέρει καμία ευθύνη σε περίπτωση παραβίασης Πνευματικών Δικαιωμάτων από σχετικές με τα ανωτέρω ενέργειες.
- Ο πάροχος δεδομένων δηλώνει ρητά και ανεπιφύλακτα ότι, καταθέτοντας τα δεδομένα στη Συμμαχία, συναινεί στη διατήρηση, αναπαραγωγή, διανομή, διαθεσιμότητα και επαναχρησιμοποίηση τους εντός αυτής. Η αναδιανομή προς άλλα μέσα, όπως τα παραπάνω, σε καμία περίπτωση δεν αλλάζει την άδεια ή τα δικαιώματα επί των δεδομένων, όπως προκύπτουν κατά την κατάθεση.
- Ο πάροχος δεδομένων οφείλει να επιλέξει μια από τις παρακάτω ενναλακτικές διάθεσης δεδομένων: (α) διάθεση αποκλειστικά προς το έργο LIFE -IP CEI-GREECE και τους εταίρους του για χρήση αποκλειστική, ή (β) διάθεση προς το ευρύ κοινό.

- Εφόσον σε δεύτερο χρόνο το ΥΠΕΝ ορίσει προδιαγραφές βιβλιογραφικής αναφοράς ο πάροχος θα έχει την υποχρέωση να συνοδεύει τα παρεχόμενα δεδομένα του σύμφωνα με αυτές.
- Τα δεδομένα μπορούν να επαναμορφοποιηθούν ούτως ώστε να συμμορφώνονται με τα διεθνή πρότυπα και να διασυνδέονται με άλλα δεδομένα, υποδομές δεδομένων και συστήματα αποθήκευσης.
- Οι πάροχοι δεδομένων διατηρούν το δικαίωμα δημοσίευσης των σειρών δεδομένων τους με τη μορφή επίσημης δημοσιευμένης εργασίας.
- Καμία οικονομική διεκδίκηση δεν μπορεί να προέλθει από οποιοδήποτε μέρος σχετικά με την κατάθεση, δημοσίευση, επιμέλεια ή ακόλουθη χρήση των δεδομένων, υπό τους όρους της παρούσας.
- Το ΥΠΕΝ δεν φέρει ευθύνη για τις συνέπειες από λάθη και παραλείψεις στα παρεχόμενα δεδομένα, αλλά και από την κατάχρηση των δεδομένων από οποιανδήποτε οργανισμό ή πρόσωπο.

7. Τροποποίηση συμφωνίας

Οποιαδήποτε τροποποίηση της παρούσας συμφωνίας πραγματοποιείται εγγράφως με κοινή αποδοχή όλων των συνεργαζόμενων συμβαλλόμενων μερών.

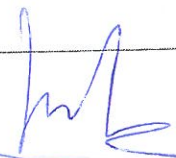
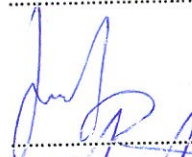
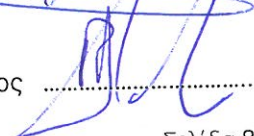
ΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

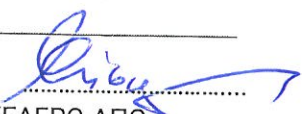
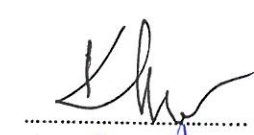
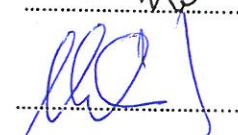
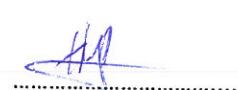
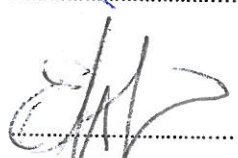
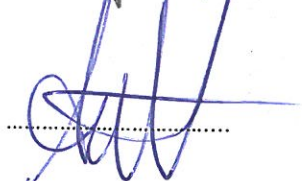
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ο Υπουργός / ΓΓ/Διεύθυνση Διαχείρισης Αποβλήτων/ Έργο

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΡΑΦΑΚΟΣ
Γ.Γ. Συρ. Διαχ. Αποβλήτων
ΥΠΕΝ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ		
Επωνυμία φορέα	Ονοματεπώνυμο νόμιμου εκπροσώπου	Υπογραφή
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	Απόστολος Γ. Τζιτζικώστας Περιφερειάρχης	
Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας	Απόστολος Γ. Τζιτζικώστας Πρόεδρος του Δ.Σ.	
Σύνδεσμος Εξαγωγέων – ΣΕΒΕ	Βασιλική Λούντζη, Εντεταλμένη Σύμβουλος	

Επωνυμία φορέα	Ονοματεπώνυμο νόμιμου εκπροσώπου	Υπογραφή
Διεπιστημονικού Κέντρου Αγροδιατροφής του ΑΠΘ -ΚΕΑΓΡΟ ΑΠΘ	Ουρανία Μενκίσογλου-Σπυρούδη, Ομότιμη Καθηγήτρια ΑΠΘ , Πρόεδρος του ΚΕΑΓΡΟ-ΑΠΘ	
ΑΠΘ, Τμήμα Γεωπονίας	Στέφανος Κουνδουράς, Καθηγητής Πρόεδρος Τμήματος Γεωπονίας ΑΠΘ	
Αγροτεχνολογική Εξαγωγική Σύμπραξη (AgroTechnology Export Cluster)	Θεόδωρος Τσαμουρτζής Διευθύνων Σύμβουλος	
Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Α.Ε.	Αντώνιος Μπούρης, Διευθύνων Σύμβουλος	
InCommOn	Ηλίας Παπαγιαννόπουλος (Operation & Project Manager	
Νέα Γεωργία Νέα Γενιά	Έφη Λαζαρίδου CEO & Εκτελεστικό μέλος Γ.Σ.	
Skolix	Θεοδώρα Γάτση	
CLIMERGIA	Ανδρέας Καρίτζης Πρόεδρος ΔΣ και Διευθύνων Σύμβουλος	

Εθελοντική Σύμφωνία Συνεργασίας

στο πλαίσιο των έργων

LIFE IP CEI-GREECE

(που συντονίζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας)

και

LIFE MiClifEed

(που συντονίζει ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ)

**με σκοπό την προώθηση της αξιοποίησης των αγροδιατροφικών αποβλήτων
στο πλαίσιο των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας**

Τα έργα LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) και LIFE MiClifEed (LIFE20/GR/001703) συγχρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.

Στη Θεσσαλονίκη, σήμερα στις /..... / 2023,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- α) Η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή εκφράζεται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM/2019/640), για τον μετασχηματισμό σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία που διαθέτει μια οικονομία κλιματικά ουδέτερη, αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και χωρίς αποκλεισμούς. Ο πράσινος μετασχηματισμός της ανάπτυξης αποτελεί πρόκληση που ωθεί την ανάπτυξη αγορών για κλιματικά ουδέτερα και κυκλικά προϊόντα, ενσωματώνοντας μεταξύ άλλων την κυκλική βιοοικονομία στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης.
- β) Η κυκλική οικονομία, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/852, είναι «το οικονομικό σύστημα στο οποίο διατηρείται η αξία των προϊόντων, των υλικών και άλλων πόρων στην οικονομία για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με την ενίσχυση της αποτελεσματικής χρήσης τους στην παραγωγή και κατανάλωση, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της χρήσης τους, και με την ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων και της περιεκτικότητας σε επικίνδυνες ουσίες σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής τους, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της ιεράρχησης των αποβλήτων».
- γ) Ο τομέας αποβλήτων είναι άμεσα συνυφασμένος με την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας, όπως ενσωματώνεται στο αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία με περίοδο εφαρμογής έως το 2030 (COM/2020/98), το οποίο με σύνθημα «Λιγότερα απόβλητα, μεγαλύτερη αξία» επικεντρώνεται στην αποσύνδεση της παραγωγής αποβλήτων από την οικονομική ανάπτυξη, τη σύνδεση της πολιτικής των προϊόντων και της πολιτικής των αποβλήτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, καθώς και στην ανάπτυξη της αγοράς δευτερογενών πρώτων υλών για να επιτευχθεί η κυκλική χρήση υλικών και η αποδοτικότητα των πόρων.
- δ) Η ανάπτυξη της βιο-οικονομίας, που αποτελεί τον ανανεώσιμο τομέα της κυκλικής οικονομίας, δύναται να πρωτοστατήσει στην προσπάθεια για την ενίσχυση της βιώσιμης χρήσης των πόρων, αξιοποιώντας το υψηλό δυναμικό στους τομείς της βιομάζας και των αποβλήτων και προσδίδοντας μια νέα προοπτική για την τόνωση της ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές. Το 2018 με την υιοθέτηση της νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βιοοικονομία (COM/2018/673) προωθείται η αναβάθμιση και η ενίσχυση των κλάδων της βιο-οικονομίας και η ανάπτυξη των τοπικών βιο-οικονομιών για τη μετατροπή βιολογικών πόρων, υπολειμμάτων και αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας, όπως ζωοτροφές, βιοπλαστικά, βιολιπάσματα και βιοενέργεια.
- ε) Η εθνική αναπτυξιακή στρατηγική αναγνωρίζει ότι ο μετασχηματισμός της οικονομίας της χώρας από το γραμμικό στο κυκλικό μοντέλο παρουσιάζει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες που υποστηρίζουν την επιχειρηματικότητα, τις επενδύσεις και την απασχόληση, ενώ προσδίδει τη βιώσιμη διάσταση στην ανάπτυξη. Η πολιτική αυτή υλοποιείται κυρίως μέσω της Εθνικής

Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία (Αποφ. 81/17.4.2018 ΚΥΣΟΙΠ), βασικοί πυλώνες της οποίας αποτελούν η βιώσιμη διαχείριση των πόρων και η ενίσχυση της κυκλικής επιχειρηματικότητας, ενθαρρύνοντας τη χρήση δευτερογενών υλικών και την αξιοποίηση των αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων, προωθώντας το μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη της βιο-οικονομίας και διευρύνοντας τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και προοπτικές με όρους βιωσιμότητας.

- στ) Στο πλαίσιο εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία έως το 2025 (ΠΥΣ 12/29.04.2022 ΦΕΚ 84/Α), το οποίο εναρμονίζεται πλήρως με τους άξονες προτεραιότητας του σχεδίου δράσης της ΕΕ, προωθείται i) η σύναψη εθελοντικών συμφωνιών με παραγωγικούς φορείς για τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία (Δράση Ο.3) και ii) η ανάπτυξη της βιο-οικονομίας με βάση τις ιδιαιτερότητες και τον πλούτο της χώρας (Δράση Ο.11).
- ζ) Στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030 (ΠΥΣ 39/31.08.2020 ΦΕΚ 185/Α), σε συνέχεια του εθνικού σχεδίου της προηγούμενης περιόδου εφαρμογής, τα γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα παραμένουν ρεύμα προτεραιότητας με στόχο την ολοκληρωμένη διαχείρισή τους, προσδίδοντας σαφή κατεύθυνση προς την πλήρη ανάπτυξη δικτύου συλλογής των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων γεωργοκτηνοτροφικής προέλευσης για την ανάκτηση επ' ωφελεία της γεωργίας, την παραγωγή προϊόντων (όπως ζωοτροφών) ή την παραγωγή ενέργειας από βιοαέριο/βιομάζα. Επίσης, στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030 (ΠΥΣ 39/31.08.2020 ΦΕΚ 185/Α), συμπεριλαμβάνονται και τα βιομηχανικά μη επικίνδυνα απόβλητα με κατευθύνσεις για συνέργειες μεταξύ των εγκαταστάσεων για συνεπεξεργασία και αξιοποίηση των αποβλήτων ώστε να μειωθούν οι ποσότητες που καταλήγουν σε διάθεση και να ανακτηθούν αξιοποιήσιμα υλικά.
- η) Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα» (LIFE18 IPE/GR/000013) υλοποιείται δράση για την προώθηση της αξιοποίησης των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας, που θα εφαρμοστεί μέσω της ανάπτυξης εθελοντικών συμφωνιών σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο (Δράση C.5), αποβλέποντας στην μετατροπή των αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας και αναγνωρίζοντας ως ρεύμα υψηλού δυναμικού κυκλικότητας τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα της γεωργο-κτηνοτροφίας και της αγροβιομηχανίας.
- θ) Στο πλαίσιο του έργου LIFE MiCliFeed (LIFE20 CCM/GR/001703) "Mitigating climate impact of small ruminants through innovative feeding approaches" αναπτύσσονται, στο πλαίσιο των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας, καινοτόμες μέθοδοι αξιοποίησης αποβλήτων που προκύπτουν από την τοπική βιο-οικονομία του πρωτογενούς τομέα (απόβλητα μονάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων: ελαιουργεία, οινοποιεία, χυμοποιεία, κ.α.), για την παραγωγή βιοδραστικών ζωοτροφών υψηλής διατροφικής αξίας, οι οποίες θα ενσωματωθούν στη διατροφή εκτρεφόμενων μικρών μηρυκαστικών (αιγοπρόβατα) με σκοπό την διασφάλιση της υγείας των ζώων, την αναβάθμιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της εκτροφής τους.

Συμφωνούνται και είναι αμοιβαίως αποδεκτά τα εξής:

1. Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος μνημονίου συνεργασίας είναι η σύναψη Εθελοντικής Συμφωνίας μεταξύ των συνεργαζόμενων μερών προκειμένου να αναπτυχθούν συνέργειες για την προώθηση της βέλτιστης διαχείρισης των αποβλήτων αγροδιατροφής με βάση τις αρχές της Κυκλικής Οικονομίας.

Οι συνεργασίες που θα προκύψουν θα οδηγήσουν:

- ☒ στην μείωση της ποσότητας των παραγόμενων αποβλήτων που απαιτούν διαχείριση
- ☒ στην μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από μη ενδεδειγμένες υφιστάμενες πρακτικές που εφαρμόζονται για την διαχείριση των αποβλήτων αυτών
- ☒ στην αξιοποίηση των αποβλήτων αυτών ως πρώτες ύλες για την παραγωγή ζωοτροφών υψηλής διατροφικής αξίας
- ☒ στην παραγωγή νέων προϊόντων
- ☒ στην ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρηματικών ευκαιριών
- ☒ στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- ☒ στην στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης του γεωργο-κτηνοτροφικού πρωτογενούς τομέα.

Μέσα από τη συνεργασία των συνεργαζόμενων φορέων θα γίνει ανταλλαγή γνώσης και δεδομένων, θα αναζητηθούν λύσεις που ανταποκρίνονται στα υπάρχοντα τοπικά προβλήματα και θα προκύψουν επενδυτικές ευκαιρίες. Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης των έργων LIFE-IP CEI Greece και LIFE MiCliFeed που προωθούν την ανάπτυξη εθελοντικών συμφωνιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και την ανάδειξη των εθελοντικών συμφωνιών ως ένα σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή της ιεράρχησης της διαχείρισης των αποβλήτων και τη μόχλευση πόρων για τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία στην πράξη.

2. Συμμετέχοντες φορείς

Οι φορείς που συμμετέχουν στην παρούσα Εθελοντική Συμφωνία είναι οι:

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)
- ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ -Ινστιτούτο Κτηνιατρικών Ερευνών

Και συν-υπογράφουν Φορείς του αγροδιατροφικού τομέα:

- παραγωγοί αποβλήτων
- παραγωγοί ζωοτροφών
- εκτροφείς μικρών μηρυκαστικών (αιγοπρόβατα).

3. Άξονες συνεργασίας

Μέσα από τις δράσεις του έργου οι υπεύθυνοι του έργου LIFE-IP CEI-Greece, αναλαμβάνουν:

- ☒ Να ενημερώσουν τους ενδιαφερόμενους φορείς για τις καλές πρακτικές που αφορούν στην αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα της αγροδιατροφής
- ☒ Να διοργανώσουν τακτικές συναντήσεις μεταξύ των φορέων για τη συλλογή πληροφοριών και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας
- ☒ Να καταρτίσουν ένα Σχέδιο Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων, στο οποίο μεταξύ άλλων, θα παρουσιάζονται οι πρακτικές αξιοποίησης των συγκεκριμένων αποβλήτων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου LIFE MiClicFeed, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους (είδος και χαρακτηριστικά αποβλήτων, παραγόμενες ποσότητες, εποχικότητα παραγωγής αποβλήτων, γεωγραφική κατανομή)
- ☒ Να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης επενδύσεων για την αξιοποίηση αυτών των αποβλήτων
- ☒ Να παρακολουθούν και να καταγράφουν την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων σε όλα τα στάδια υλοποίησής του.

Οι συμμετέχοντες φορείς στην παρούσα Εθελοντική Συμφωνία, αναλαμβάνουν στο πλαίσιο των δυνατοτήτων τους:

- ☒ Να συμμετέχουν στις συναντήσεις εργασίας που θα πραγματοποιούνται προς την κατεύθυνση της υλοποίησης των στόχων της παρούσας Συμφωνίας
- ☒ Να παρέχουν πληροφορίες και δεδομένα σχετικά με την παραγωγή των αγροδιατροφικών αποβλήτων
- ☒ Να συμμετέχουν στην κατάρτιση του Σχεδίου Διαχείρισης Αγροδιατροφικών Αποβλήτων και στην εισήγηση προτάσεων για την αξιοποίηση τους
- ☒ Να επιλέξουν τον τρόπο συμμετοχής τους στην υλοποίηση των προτάσεων του Σχεδίου Διαχείρισης Αγροδιατροφικών Αποβλήτων (παροχή αποβλήτων, αξιοποίηση αποβλήτων προς παραγωγή ζωοτροφών, κατανάλωση παραγόμενων προϊόντων, παροχή τεχνογνωσίας ή/και ανθρώπινου δυναμικού, οικονομική επένδυση)
- ☒ Να συνδράμουν στην ενημέρωση και στην διάδοση των αποτελεσμάτων των δράσεων και πρωτοβουλιών της παρούσας Εθελοντικής Συμφωνίας και σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς
- ☒ Να συμμετέχουν στις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των έργων LIFE IP CEI-Greece και LIFE MiClicFeed όσον αφορά στο συγκεκριμένο αντικείμενο της παρούσας Εθελοντικής Συμφωνίας.

7. Αποχώρηση συμμετεχόντων φορέων του αγροδιατροφικού τομέα

Λαμβάνοντας υπόψη τον εθελοντικό χαρακτήρα της συμμετοχής των φορέων του αγροδιατροφικού τομέα, οποιοσδήποτε εκ των φορέων αυτών μπορεί σε οποιαδήποτε στιγμή να εγκαταλείψει την παρούσα Εθελοντική Συμφωνία ενημερώνοντας εγγράφως τους Επιστημονικά Υπεύθυνους των 2 έργων LIFE για αυτήν του την απόφαση.

8. Διαχείριση δεδομένων

Στο πλαίσιο επίτευξης των σκοπών της παρούσας Εθελοντικής Συμφωνίας, οι συμμετέχοντες φορείς του αγροδιατροφικού τομέα θα ανταλλάσσουν δεδομένα σχετικά με:

- ☒ το είδος και τις ποσότητες των αποβλήτων που παράγονται από τις δραστηριότητες
- ☒ τις υφιστάμενες πρακτικές διαχείρισης τους
- ☒ τις υφιστάμενες ή δυνητικές μεθόδους αξιοποίησης τους
- ☒ το είδος των παραγόμενων προϊόντων από την αξιοποίηση των αποβλήτων
- ☒ το κόστος παραγωγής προϊόντων από την αξιοποίηση των αποβλήτων
- ☒ τις δυνατότητες χρήσεις και εμπορικής αξιοποίησης των παραγόμενων προϊόντων.

Η παροχή των δεδομένων αυτών θα λαμβάνει χώρα αυστηρά υπό τους κάτωθι όρους:

- ⊗ Ο πάροχος δεδομένων είναι ο νόμιμος κάτοχος των χορηγούμενων δεδομένων ή διατηρεί τα εκ του νόμου απορρέοντα δικαιώματα διάθεσης και χρήσης τους. Η χορήγηση δεδομένων από τον πάροχο δεν ερμηνεύεται σε καμία περίπτωση ως μεταβίβαση της ιδιοκτησίας των δικαιωμάτων επί των εν λόγω δεδομένων. Κατά συνέπεια, ο πάροχος δεδομένων δύναται σε οποιαδήποτε στιγμή να ζητήσει την απόσυρση ή ανάκληση της δημοσίευσης ή δημοσιοποίησης των δεδομένων του.
- ⊗ Ο πάροχος δεδομένων δηλώνει ρητά και ανεπιφύλακτα ότι, (α) το περιεχόμενο των χορηγούμενων δεδομένων δεν παραβιάζει την κείμενη νομοθεσία περί ευαίσθητων δεδομένων, (β) είναι πρωτότυπα, αληθή και δικής του κυριότητας, και (γ) δεν παραβιάζει τα πνευματικά δικαιώματα οιασδήποτε τρίτου μέρους. Αν περιλαμβάνονται δεδομένα τρίτου μέρους, θα πρέπει εκ των προτέρων να έχει εξασφαλιστεί η συγκατάθεση του τρίτου μέρους για τη χρήση/ δημοσίευση/ δημοσιοποίηση των δεδομένων αυτών, η οποία θα πρέπει προηγουμένως να κοινοποιείται Επιστημονικά Υπεύθυνους των 2 έργων (LIFE IP CEI και LIFE MiClicFeed)
- ⊗ Σε κάθε περίπτωση ο πάροχος των δεδομένων οφείλει να συνοδεύει τα δεδομένα που παρέχει με τις σχετικές πηγές τους.
- ⊗ Αποκλειστικά υπεύθυνος για τα παρεχόμενα δεδομένα είναι ο συμμετέχων φορέας του αγροδιατροφικού τομέα που τα παρέχει. Οι Επιστημονικά Υπεύθυνοι των 2 έργων (LIFE IP CEI και LIFE MiClicFeed) δεν φέρουν καμία ευθύνη σε περίπτωση παραβίασης της κείμενης νομοθεσίας περί πνευματικών και εμπορικών δικαιωμάτων.

- ☒ Ο πάροχος δεδομένων δηλώνει ρητά και ανεπιφύλακτα ότι, χορηγώντας τα δεδομένα στο πλαίσιο της παρούσας Εθελοντικής Συμφωνίας, συναινεί στη διατήρηση, αναπαραγωγή, διανομή, διαθεσιμότητα και επαναχρησιμοποίηση τους για τις ανάγκες επίτευξης των σκοπών αυτής.
- ☒ Ο πάροχος δεδομένων στο πλαίσιο της παρούσας Εθελοντικής Συμφωνίας δεν δύναται να ασκήσει οιαδήποτε οικονομική διεξίτηση από τους υπόλοιπους συμμετέχοντες φορείς για τα δεδομένα που ο ίδιος χορήγησε.
- ☒ Οι Επιστημονικά Υπεύθυνοι των έργων LIFE IP CEI και LIFE MiClicFeed, δεν φέρουν οιαδήποτε ευθύνη για την ακρίβεια των δεδομένων που χορηγούνται από τους συμμετέχοντες φορείς του αγροδιατροφικού τομέα, ούτε για τυχόν συνέπειες από λάθη ή παραλείψεις στα παρεχόμενα δεδομένα.
- ☒ Οι Επιστημονικά Υπεύθυνοι των έργων LIFE IP CEI και LIFE MiClicFeed δεν φέρουν οιαδήποτε ευθύνη για τυχόν κατάχρηση των παρεχόμενων δεδομένων των συμμετεχόντων φορέων του αγροδιατροφικού τομέα από άλλο συμμετέχοντα φορέα στην παρούσα Εθελοντική Συμφωνία ή από τρίτο μέρος εκτός της παρούσας Εθελοντικής Συμφωνίας.

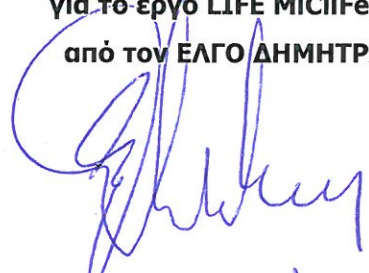
9. Τροποποίηση της Εθελοντικής Συμφωνίας

Οποιαδήποτε τροποποίηση της παρούσας Εθελοντικής Συμφωνίας πραγματοποιείται αποκλειστικά εγγράφως με κοινή αποδοχή από το σύνολο των συμμετεχόντων φορέων.

**για το έργο LIFE IP CEI-Greece
από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας**

S. MANI

**για το έργο LIFE MiClicFeed
από τον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ**

S. Sotiropoulos

LIFE-IP CEI-Greece
Εφαρμογή της Κυκλικής
Οικονομίας στην Ελλάδα
LIFE18 IPE/GR/000013

Εθελοντική Συμφωνία Συνεργασίας Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI-GREECE

Μεταξύ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, συντονιστή έργου

και

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

με σκοπό τη σύναψη εθελοντικής συμφωνίας συνεργασίας
για την αξιοποίηση των αγροδιατροφικών αποβλήτων
στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας
στο Βόρειο Αιγαίο

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν πληροφοριών.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the LIFE Programme of the European Union. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.
The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the Green Fund.

Στη Μυτιλήνη, σήμερα στις 4/12/2023,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- α) Η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή εκφράζεται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ([COM/2019/640](#)), για τον μετασχηματισμό σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία που διαθέτει μια οικονομία κλιματικά ουδέτερη, αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και χωρίς αποκλεισμούς. Ο πράσινος μετασχηματισμός της ανάπτυξης αποτελεί πρόκληση που ωθεί την ανάπτυξη αγορών για κλιματικά ουδέτερα και κυκλικά προϊόντα, ενσωματώνοντας μεταξύ άλλων την κυκλική βιοοικονομία στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης.
- β) Η κυκλική οικονομία, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/852, είναι «το οικονομικό σύστημα στο οποίο διατηρείται η αξία των προϊόντων, των υλικών και άλλων πόρων στην οικονομία για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με την ενίσχυση της αποτελεσματικής χρήσης τους στην παραγωγή και κατανάλωση, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της χρήσης τους, και με την ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων και της περιεκτικότητας σε επικίνδυνες ουσίες σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής τους, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της ιεράρχησης των αποβλήτων».
- γ) Ο τομέας αποβλήτων είναι άμεσα συνυφασμένος με την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας, όπως ενσωματώνεται στο αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία με περίοδο εφαρμογής έως το 2030 (COM/2020/98), το οποίο με σύνθημα «Λιγότερα απόβλητα, μεγαλύτερη αξία» επικεντρώνεται στην αποσύνδεση της παραγωγής αποβλήτων από την οικονομική ανάπτυξη, τη σύνδεση της πολιτικής των προϊόντων και της πολιτικής των αποβλήτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, καθώς και στην ανάπτυξη της αγοράς δευτερογενών πρώτων υλών για να επιτευχθεί η κυκλική χρήση υλικών και η αποδοτικότητα των πόρων.
- δ) Η ανάπτυξη της βιοοικονομίας, που αποτελεί τον ανανεώσιμο τομέα της κυκλικής οικονομίας, δύναται να πρωτοστατήσει στην προσπάθεια για την ενίσχυση της βιώσιμης χρήσης των πόρων, αξιοποιώντας το υψηλό δυναμικό στους τομείς της βιομάζας και των αποβλήτων και προσδίδοντας μια νέα προοπτική για την τόνωση της ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές. Το 2018 με την υιοθέτηση της νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βιοοικονομία (COM/2018/673) προωθείται η αναβάθμιση και η ενίσχυση των κλάδων της βιοοικονομίας και η ανάπτυξη των τοπικών βιοοικονομιών για τη μετατροπή βιολογικών πόρων, υπολειμμάτων και αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας, όπως ζωοτροφές, βιοπλαστικά, βιολιπάσματα και βιοενέργεια.
- ε) Η εθνική αναπτυξιακή στρατηγική αναγνωρίζει ότι ο μετασχηματισμός της οικονομίας της χώρας από το γραμμικό στο κυκλικό μοντέλο παρουσιάζει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες που υποστηρίζουν την επιχειρηματικότητα,

τις επενδύσεις και την απασχόληση, ενώ προσδίδει τη βιώσιμη διάσταση στην ανάπτυξη. Η πολιτική αυτή υλοποιείται κυρίως μέσω της Εθνικής Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία (Αποφ. 81/17.4.2018 ΚΥΣΟΙΠ), βασικοί πυλώνες της οποίας αποτελούν η βιώσιμη διαχείριση των πόρων και η ενίσχυση της κυκλικής επιχειρηματικότητας, ενθαρρύνοντας τη χρήση δευτερογενών υλικών και την αξιοποίηση των αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων, προωθώντας το μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη της βιοοικονομίας και διευρύνοντας τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και προοπτικές με όρους βιωσιμότητας.

- στ) Στο πλαίσιο εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία έως το 2025 (ΠΥΣ 12/29.04.2022 ΦΕΚ 84/Α), που εναρμονίζεται πλήρως με τους άξονες προτεραιότητας του σχεδίου δράσης της ΕΕ, προωθείται η σύναψη εθελοντικών συμφωνιών με παραγωγικούς φορείς για τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία (Δράση Ο.3) και η ανάπτυξη της βιοοικονομίας με βάση τις ιδιαιτερότητες και τον πλούτο της χώρας (Δράση Ο.11).
- ζ) Στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030 (ΠΥΣ 39/31.08.2020 ΦΕΚ 185/Α), σε συνέχεια του εθνικού σχεδίου της προηγούμενης περιόδου εφαρμογής, τα γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα παραμένουν ρεύμα προτεραιότητας με στόχο την ολοκληρωμένη διαχείρισή τους, προσδίδοντας σαφή κατεύθυνση προς την πλήρη ανάπτυξη δικτύου συλλογής των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων γεωργοκτηνοτροφικής προέλευσης για την ανάκτηση επ' ωφελεία της γεωργίας, την παραγωγή προϊόντων (όπως ζωοτροφών) ή την παραγωγή ενέργειας από βιοαέριο/ βιομάζα Επίσης, στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030 (ΠΥΣ 39/31.08.2020 ΦΕΚ 185/Α), συμπεριλαμβάνονται και τα βιομηχανικά μη επικίνδυνα απόβλητα με κατευθύνσεις για συνέργειες μεταξύ των εγκαταστάσεων για συνεπεξεργασία και αξιοποίηση των αποβλήτων ώστε να μειωθούν οι ποσότητες που καταλήγουν σε διάθεση και να ανακτηθούν αξιοποιήσιμα υλικά.
- η) Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα» (LIFE18 IPE/GR/000013) υλοποιείται δράση αναφορικά με την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας, που θα εφαρμοστεί μέσω της ανάπτυξης εθελοντικών συμφωνιών σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο (Δράση C.5), αποβλέποντας στην μετατροπή των αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας και αναγνωρίζοντας ως ρεύμα υψηλού δυναμικού κυκλικότητας τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα της γεωργοκτηνοτροφίας και της αγροβιομηχανίας.

Συμφωνούνται και είναι αμοιβαίως αποδεκτά τα εξής:

1. Αντικείμενο

Αντικείμενο της παρούσας Εθελοντικής Συμφωνίας Συνεργασίας είναι η ενεργοποίηση της συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών (ΥΠΕΝ και συνεργαζόμενοι φορείς) στις νήσους Λέσβο, Λήμνο και Άγιο Ευστράτιο με σκοπό την ανάπτυξη των κατάλληλων λύσεων διαχείρισης των αποβλήτων αγροδιατροφής με βάση τις αρχές της Κυκλικής Οικονομίας.

Στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας θα διερευνηθεί η δυνατότητα χωροθέτησης και εγκατάστασης κατάλληλων καινοτόμων συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων αγροδιατροφής δημιουργώντας νέες αλυσίδες αξίας, θέσεις εργασίας και μειώνοντας τον τελικό όγκο των παραγόμενων αποβλήτων.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας θα γίνει ανταλλαγή γνώσης και δεδομένων μεταξύ των συμβαλλόμενων φορέων, ενώ παράλληλα θα αναζητηθούν λύσεις που ανταποκρίνονται στα υπάρχοντα τοπικά προβλήματα και θα προκύψουν επενδυτικές ευκαιρίες σε αυτόν τον ολοένα αναπτυσσόμενο τομέα, σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες έρευνες αλλά και καλές πρακτικές που υπάρχουν στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου LIFE-IP CEI Greece που προωθεί την ανάπτυξη εθελοντικών συμφωνιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και την ανάδειξη των εθελοντικών συμφωνιών ως ένα σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή της ιεράρχησης της διαχείρισης των αποβλήτων και τη μόχλευση πόρων για τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία στην πράξη.

2. Υποχρεώσεις και δικαιώματα των μερών

Μέσα από τις δράσεις του έργου LIFE-IP CEI-Greece, το **Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)**, επικουρούμενο από τους συνυπογράφοντες εταίρους του έργου, αναλαμβάνει:

- Να ενημερώσει τους ενδιαφερόμενους φορείς για τις καλές πρακτικές που αφορούν στην αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα της αγροδιατροφής.
- Να διοργανώνει τακτικές συναντήσεις μεταξύ των φορέων για τη συλλογή πληροφοριών και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας.
- Να καταρτίσει ένα Σχέδιο Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων σύμφωνα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της Συμμαχίας (είδη αποβλήτων, ποσότητα, εποχικότητα, γεωγραφικά χαρακτηριστικά) όπου θα προτείνονται συγκεκριμένες λύσεις αξιοποίησης των αποβλήτων.
- Να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδοτήσεων των προτεινόμενων επενδύσεων.

- Να παρέχει τεχνική υποστήριξη στους συνεργαζόμενους φορείς στο πλαίσιο δραστηριοποίησης της Συμμαχίας.
- Να παρακολουθεί την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων, σε όλα τα στάδια υλοποίησής του

Οι **συνεργαζόμενοι φορείς** αναλαμβάνουν στο πλαίσιο των δυνατοτήτων τους:

- Να συμμετέχουν στις συναντήσεις της Συμμαχίας.
- Να συνεργάζονται με απρόσκοπτη παροχή πληροφοριών σχετικά με την παραγωγή και τις δυνατότητες αξιοποίησης των αγροδιατροφικών αποβλήτων.
- Να συμμετέχουν στην κατάρτιση του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων και την εισήγηση προτάσεων έργων αξιοποίησης των αγροδιατροφικών αποβλήτων.
- Να επιλέξουν αν θα συμμετάσχουν σε κάποιο από τα έργα του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων με παροχή αποβλήτων, τεχνογνωσίας, ανθρώπινου δυναμικού ή με οικονομική επένδυση.
- Να συνδράμουν στην ενημέρωση και τη διάδοση του αντικτύπου της παρούσας συμφωνίας στην περιοχή εφαρμογής του παρόντος συμφώνου.
- Να συμμετέχουν στις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του έργου LIFE-IP CEI-Greece αναφορικά με την παρούσα συμφωνία.

3. Πόροι υλοποίησης

Για την υλοποίηση του αντικειμένου της συμφωνίας:

- Η κατάρτιση του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων υλοποιείται με πόρους του έργου LIFE-IP CEI Greece.
- Η υλοποίηση των προτεινόμενων έργων θα λάβει χώρα με πόρους που θα προκύψουν από τους συνεργαζόμενους φορείς ή από άλλες πηγές χρηματοδότησης που θα αναζητηθούν από το έργο.

Για την υλοποίηση ενδεχόμενων λοιπών δράσεων στο πλαίσιο εκτέλεσης του αντικειμένου του Συμφώνου Συνεργασίας, όπως είναι οι δράσεις ενημέρωσης, τα μέρη χρησιμοποιούν ιδίους πόρους και συνεργάζονται για την ανεύρεση χρηματοδότησης, όπου απαιτείται. Η ανεύρεση χρηματοδότησης προβλέπεται να υποστηριχθεί στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI Greece, στο οποίο εντάσσεται ως δράση η διερεύνηση διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης με σκοπό την υλοποίηση των εθελοντικών συμφωνιών κυκλικής διαχείρισης αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής.

4. Διάρκεια

Η παρούσα συμφωνία τίθεται σε ισχύ με την υπογραφή του Συμφώνου Συνεργασίας από τους εκπροσώπους των μερών και έχει αόριστη διάρκεια ισχύος που μπορεί να λυθεί κατόπιν άτυπης έγγραφης σχετικής απόφασης μεταξύ των μερών.

5. Προϋποθέσεις προσθήκης μερών

Με πρωταρχικό μέλημα την ενδυνάμωση της συμμετοχικής προσπάθειας για τη βέλτιστη αξιοποίηση και διαχείριση των αγροδιατροφικών αποβλήτων που προκύπτουν από τον πρωτογενή και το δευτερογενή τομέα, η παρούσα συμφωνία μπορεί να διευρύνεται ως προς τους συμβαλλόμενους φορείς που δραστηριοποιούνται εντός των διοικητικών ορίων των Περιφερειακών Ενοτήτων Λέσβου και Λήμνου σε συνεχή βάση. Η ένταξη νέων συμβαλλόμενων φορέων στη συμφωνία πραγματοποιείται με την υπογραφή του παρόντος Συμφώνου Συνεργασίας από τους εκπροσώπους των φορέων, σε προσάρτημα του συμφώνου που διαμορφώνεται ειδικά για το σκοπό αυτό, στο οποίο συμπληρώνεται η επωνυμία της επιχείρησης, τα στοιχεία του εκπροσώπου της επιχείρησης και η ημερομηνία υπογραφής του συμφώνου.

6. Αποχώρηση μερών

Λαμβάνοντας τον εθελοντικό χαρακτήρα της συμμετοχής των συμβαλλόμενων μερών στη συμφωνία, οι φορείς δύνανται να αποχωρήσουν από αυτήν ανά πάσα στιγμή εγγράφως.

7. Παραχώρηση Δεδομένων

Στο πλαίσιο της παρούσας Συμμαχίας, οι συμβαλλόμενοι φορείς θα παρέχουν δεδομένα σχετικά με τα είδη και τις ποσότητες αγροδιατροφικών αποβλήτων που παράγουν καθώς και τους υφιστάμενους τρόπους διαχείρισής τους. Τα δεδομένα αυτά παραχωρούνται υπό τους κάτωθι όρους:

- Ο πάροχος δεδομένων είναι ο νόμιμος κάτοχος των κατατιθέμενων δεδομένων ή διατηρεί τα εκ του νόμου απορρέοντα δικαιώματα διάθεσής τους. Η κατάθεση των δεδομένων από τον πάροχο δεδομένων δεν ερμηνεύεται σε καμία περίπτωση ως μεταβίβαση της ιδιοκτησίας των δικαιωμάτων επί των εν λόγω δεδομένων. Κατά συνέπεια, ο πάροχος δεδομένων δύναται κατόπιν αιτιολόγησης, να ζητήσει την απόσυρση ή ανάκληση της δημοσίευσης των δεδομένων του.
- Ο πάροχος δεδομένων δηλώνει ρητά και ανεπιφύλακτα ότι το περιεχόμενο των κατατιθέμενων δεδομένων δεν παραβιάζει κάποια νομοθεσία ή ευαίσθητα δεδομένα, είναι πρωτότυπο και δεν παραβιάζει πνευματικά δικαιώματα τρίτου μέρους. Αν περιλαμβάνεται υλικό τρίτου, θα πρέπει εκ των προτέρων να έχει εξασφαλιστεί η έγκριση του τρίτου μέρους για τη χρήση και δημοσίευση, η οποία θα κοινοποιείται στο ΥΠΕΝ. Δεδομένα που δεν έχουν εγκριθεί από τον ιδιοκτήτη των δικαιωμάτων τους εκ των προτέρων θα πρέπει απαραίτητως να έχουν διαγραφεί πριν κατατεθούν. Σε περίπτωση που τα κατατιθέμενα δεδομένα έχουν χρηματοδοτηθεί ή επιδοτηθεί από τρίτους φορείς, θα πρέπει να έχουν εκπληρωθεί όλες οι συμβατικές υποχρεώσεις που προκύπτουν. Το ΥΠΕΝ δεν φέρει καμία ευθύνη σε περίπτωση παραβίασης Πνευματικών Δικαιωμάτων από σχετικές με τα ανωτέρω ενέργειες.

- Ο πάροχος δεδομένων δηλώνει ρητά και ανεπιφύλακτα ότι, καταθέτοντας τα δεδομένα στη Συμμαχία, συναινεί στη διατήρηση, αναπαραγωγή, διανομή, διαθεσιμότητα και επαναχρησιμοποίηση τους εντός αυτής. Η αναδιανομή προς άλλα μέσα, όπως τα παραπάνω, σε καμία περίπτωση δεν αλλάζει την άδεια ή τα δικαιώματα επί των δεδομένων, όπως προκύπτουν κατά την κατάθεση.
- Ο πάροχος δεδομένων οφείλει να επιλέξει μια από τις παρακάτω ενναλακτικές διάθεσης δεδομένων: (α) διάθεση αποκλειστικά προς το έργο LIFE -IP CEI-GREECE και τους εταίρους του για χρήση αποκλειστική, ή (β) διάθεση προς το ευρύ κοινό.
- Εφόσον σε δεύτερο χρόνο το ΥΠΕΝ ορίσει προδιαγραφές βιβλιογραφικής αναφοράς ο πάροχος θα έχει την υποχρέωση να συνοδεύει τα παρεχόμενα δεδομένα του σύμφωνα με αυτές.
- Τα δεδομένα μπορούν να επαναμορφοποιηθούν ούτως ώστε να συμμορφώνονται με τα διεθνή πρότυπα και να διασυνδέονται με άλλα δεδομένα, υποδομές δεδομένων και συστήματα αποθήκευσης.
- Οι πάροχοι δεδομένων διατηρούν το δικαίωμα δημοσίευσης των σειρών δεδομένων τους με τη μορφή επίσημης δημοσιευμένης εργασίας.
- Καμία οικονομική διεκδίκηση δεν μπορεί να προέλθει από οποιοδήποτε μέρος σχετικά με την κατάθεση, δημοσίευση, επιμέλεια ή ακόλουθη χρήση των δεδομένων, υπό τους όρους της παρούσας.
- Το ΥΠΕΝ δεν φέρει ευθύνη για τις συνέπειες από λάθη και παραλείψεις στα παρεχόμενα δεδομένα, αλλά και από την κατάχρηση των δεδομένων από οποιονδήποτε οργανισμό ή πρόσωπο.

7. Τροποποίηση συμφωνίας

Οποιαδήποτε τροποποίηση της παρούσας συμφωνίας πραγματοποιείται εγγράφως με κοινή αποδοχή όλων των συνεργαζόμενων συμβαλλόμενων μερών.

ΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ο Υπουργός /ΓΓ/Διεύθυνση Διαχείρισης Αποβλήτων/ Έργο

Μαρία Τηλατή.....Διαχειρίστρια Έργου

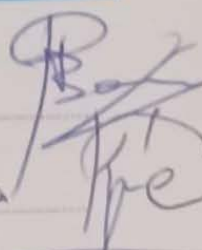
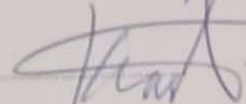
ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Επωνυμία φορέα

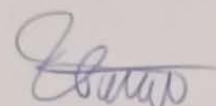
Ονοματεπώνυμο νόμιμου
εκπροσώπου

Υπογραφή

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ΠΑΝΤΕΛΗΣ Δ. ΜΑΥΡΟΥ
 Οικογενειακή Επιχείρηση Αναμνηστικών Κυρίως Φίσημα
 Διεύθυνση Αρτέμις Αίγλη Γιαννι-Κοκκινέλλης Αρτέμις

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
 Επωνυμία φορέα

Στέργιος Βαϊλίδης
 Ονοματεπώνυμο νόμιμου
 εκπροσώπου

 Υπογραφή

Διεύθυνση Αποφορικών Νερού Κωστής Γεωργίου

Παραδοτέο

C5.D4:2^η Έκθεση προόδου δραστηριοτήτων συμμαχιών C5.D4: 2nd Progress report of the alliances' activities

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2024

	2nd Progress report of the alliances' activities
Ομάδα Μελέτης:	ΥΠΕΝ Σοφία Μάνη, ΠΕ Μηχανικός, Προϊσταμένη Τμήματος Διαχείρισης Αποβλήτων, Συντονίστρια Έργου Μαίρη Πλατή, Υπεύθυνη Διαχείρισης Έργου Φαίη Νάκου, Περιβαλλοντολόγος, Εμπειρογνώμων Έργου
Δράση	C5: Development of local/regional alliances for agro-food waste management
Εταίροι:	ΥΠΕΝ, ΠΤ, ΤΝ, ΔΑΦΝΗ
Παραδοτέο:	C5.D4
Διαβάθμιση εγγράφου:	Ελεύθερης Πρόσβασης
Ημερομηνία:	Οκτώβριος 2024
Έκδοση:	1.0
Υπεύθυνος επικοινωνίας εγγράφου:	Μαίρη Πλατή, Υπεύθυνη Διαχείρισης Έργου, mairhpl@yahoo.gr Φαίη Νάκου, Περιβαλλοντολόγος, Εμπειρογνώμων Έργου, f.nakou@prv.ypeka.gr
Email έργου:	circulargreece@prv.ypeka.gr
Ιστότοπος έργου:	https://circulargreece.gr/el/

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν πληροφοριών.

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the LIFE Programme of the European Union. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the Green Fund.

1. Πίνακας Περιεχομένων

1.	Πίνακας Περιεχομένων	4
2.	Πληροφορίες Εγγράφου	5
3.	Περίληψη	6
4.	Executive Summary	7
5.	Το έργο LIFE-IP CEI-Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα»	8
6.	Σκοπός και Διάρθρωση Έκθεσης	Error! Bookmark not defined.
7.	Μεθοδολογική προσέγγιση	10
8.	Οδικός Χάρτης	12
9.	Εθελοντικές Συμφωνίες Συνεργασίας	14
	9.1 Συμμαχία 1	
	9.2 Συμμαχία 2	
	9.3 Συμμαχία 3	
10.	Αποτελέσματα - Συμπεράσματα	15
11.	Παράρτημα	15

2. Πληροφορίες Εγγράφου

1.1 Εκδόσεις

Αριθμός	Ημερομηνία	Φορέας	Παρατηρήσεις
0.1	Οκτώβριος 2024	ΥΠΕΝ	
1.0	Οκτώβριος 2024	ΥΠΕΝ/ΕΤΑΙΡΟΙ	

1.2 Ποιοτικός Έλεγχος Παραδοτέου

Έλεγχος	Ημερομηνία	Κατάσταση	Παρατηρήσεις
ΥΠΕΝ/ΕΤΑΙΡΟΙ	Οκτώβριος 2024	Ολοκληρώθηκε	

3. Περίληψη

Οι συμμαχίες διαμορφώνονται σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο με στόχο την προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας, αποβλέποντας στην μετατροπή των αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας και αναγνωρίζοντας ως ρεύμα υψηλού δυναμικού κυκλικότητας τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα της γεωργοκτηνοτροφίας και της αγροβιομηχανίας.

Η παρούσα αναφορά, είναι η δεύτερη κατά σειρά και περιλαμβάνει τις ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση της δράσης C5 - Ανάπτυξη τοπικών/περιφερειακών συμμαχιών για τη διαχείριση αγροδιατροφικών αποβλήτων από τον Ιανουάριο του 2024 έως τον Οκτώβριο του 2024.

Στην έκθεση παρουσιάζεται η μεθοδολογική προσέγγιση και ο οδικός χάρτης για την υλοποίηση της δράσης καθώς και τα παραγόμενα αποτελέσματα του έργου μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα.

4. Executive Summary

Alliances are formulated at local and/or regional level with the aim of promoting voluntary agreements for the valorization of waste from the agri-food sector, based on Circular Economy's principles, aiming at the transformation of waste into value-added products and recognizing biodegradable waste as a stream with high potential for circularity of agriculture and agro-industry.

This 2nd report includes the actions that have been carried out for the implementation of action C5 - Development of local/regional alliances for the management of agri-food waste from January 2024 until October 2024.

The report presents the methodological approach and the road map for the implementation of the action as well as the produced results of the project within this period of time.

5. Το έργο LIFE-IP CEI-Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα»

Το ολοκληρωμένο έργο LIFE-IP CEI-Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα», συνολικού προϋπολογισμού 15,93 εκ. €, που συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το Πράσινο Ταμείο, αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικά έργα για την ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας στην χώρα μας. Συντονίζεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας σε συνεργασία με 19 στρατηγικούς εταίρους τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης, το Πράσινο Ταμείο, τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής, το Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας - Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης, τους Δήμους Αθηναίων, Θεσσαλονίκης, Αλοννήσου, Πάρου, Αντιπάρου, Τήνου, Θήρας, Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης και Ναυπακτίας, το Δίκτυο Αειφόρων Νήσων-ΔΑΦΝΗ, τη Διαχείριση Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας - ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε., το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, την Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης, την Terra Nova και την Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης.

Με συνολική διάρκεια 8 έτη και χρονικό ορίζοντα υλοποίησης έως τον Οκτώβριο 2027, το έργο LIFE-IP CEI-Greece φιλοδοξεί να συμβάλει στην υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων, του Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων και της Εθνικής Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία. Με το έργο αναδεικνύεται μια νέα αντίληψη στον τομέα των αποβλήτων στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας, υιοθετώντας πρακτικές και αλλαγή συμπεριφοράς για την αύξηση του κύκλου ζωής των προϊόντων, την μετατροπή των αποβλήτων σε πόρους και την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθετικής δέσμης μέτρων για τα απόβλητα.

Οι δράσεις του έργου

Οι δράσεις του έργου που θα υλοποιηθούν έως το 2027 συνοψίζονται παρακάτω:

- Κατασκευή και λειτουργία τριών (3) Ολοκληρωμένων Πράσινων Σημείων, ένα (1) στον Δήμο Αθηναίων, ένα (1) στον Δήμο Θεσσαλονίκης και ένα (1) στον Δήμο Βάρης, Βούλας, Βουλιαγμένης που δεν θα εξυπηρετούν μόνο τη χωριστή συλλογή αλλά και την εκ νέου προώθηση των αντικειμένων (όπως έπιπλα, ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, ρούχα και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, βιβλία, παιχνίδια κ.λπ.) για επαναχρησιμοποίηση ή την προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίησή τους. Στον Δήμο Θεσσαλονίκης θα φιλοξενείται και Βιωματικό Πάρκο Ανακύκλωσης, Επιδιόρθωσης και Επαναχρησιμοποίησης.
- Ανάπτυξη και λειτουργία πέντε (5) συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων εφαρμόζοντας την ιεράρχηση αποβλήτων και τη νέα νομοθετική δέσμη μέτρων για τα απόβλητα στη βάση των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας [τέσσερα (4) σε νησιά: Τήνο, Αλόννησο, Θήρα, Πάρο & Αντίπαρο και ένα (1) σε ορεινό δήμο: Ναυπακτία].
- Εφαρμογή σε πλήρη κλίμακα δικτύου συλλογής και διαχείρισης επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στον Δήμο Αθηναίων.
- Εφαρμογή του οικονομικού εργαλείου ΠΟΠ «Πληρώνω όσο Πετάω» στον Δήμο Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης.
- Εκπόνηση ειδικού προγράμματος για την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων και δράσεις για την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων από την αγροτική παραγωγή έως την τελική κατανάλωση, όπως σύστημα παρακολούθησης παραγωγής αποβλήτων τροφίμων, δράσεις επίδειξης βέλτιστων πρακτικών πρόληψης και ανάπτυξη πλατφόρμας για την παρακολούθηση και τη διαχείριση της πρόληψης παραγωγής αποβλήτων τροφίμων.
- Ανάπτυξη τοπικών / περιφερειακών συμμαχιών για τη διαχείριση αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής.

- Ανάπτυξη εθνικών δεικτών και δημιουργία παρατηρητηρίου για την Κυκλική Οικονομία με το οποίο θα παρακολουθείται η πρόοδος της εφαρμογής των πολιτικών στην Ελλάδα που σχετίζονται με τη μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία.
- Ανάπτυξη προτύπων για δευτερογενή υλικά για την υποστήριξη εφαρμογής της Κυκλικής Οικονομίας.
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων (αποθετήριο) για την Κυκλική Οικονομία.
- Οικοδόμηση δυναμικού με δράσεις όπως σεμινάρια ειδικής θεματολογίας, προσαρμοσμένα στις ανάγκες όλων των ενδιαφερομένων μερών, φόρουμ πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων και εξ' αποστάσεως κατάρτιση.
- Δράσεις ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου, όπως διοργάνωση περιφερειακών ενημερωτικών ημερίδων και συνεδρίων.

6. Σκοπός και Διάρθρωση της Έκθεσης

Σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι η παρουσίαση των ενεργειών που έχουν πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση της δράσης C5 - Ανάπτυξη τοπικών/περιφερειακών συμμαχιών για τη διαχείριση αγροδιατροφικών αποβλήτων από τον Ιανουάριο 2024 έως τον Οκτώβριο 2024.

Αρχικά δίνεται μια συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογικής προσέγγισης υλοποίησης της δράσης, παρουσιάζεται ο οδικός χάρτης και συνοπτικά τα παραγόμενα αποτελέσματα της δράσης και τα συμπεράσματα ενώ σε παράρτημα παρατίθενται οι εθελοντικές συμμαχίες που έχουν υπογραφεί στο διάστημα που αφορά η έκθεση προόδου.

7. Μεθοδολογική Προσέγγιση

Οι συμμαχίες διαμορφώνονται σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο με στόχο την προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας, αποβλέποντας στην μετατροπή των αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας και αναγνωρίζοντας ως ρεύμα υψηλού δυναμικού κυκλικότητας τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα της γεωργοκτηνοτροφίας και της αγροβιομηχανίας.

Οι εθελοντικές συμφωνίες αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας στην πράξη, όπως ήδη περιλαμβάνονται ως μέσο προώθησης της ιεράρχησης των αποβλήτων στον νόμο πλαίσιο για τα απόβλητα, καθώς χρήση του εργαλείου αυτού δύναται να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της βιοοικονομίας στη χώρα μας, προσδίδοντας πολλαπλά οφέλη τόσο για την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής όσο και για την τόνωση της ανάπτυξης, ιδίως στις αγροτικές περιοχές.

Τα αναμενόμενα οφέλη των συμβαλλόμενων μερών εκτός των αποτελεσμάτων που προσφέρει το έργο μέσω της δράσης των συμμαχιών δηλ την σύνταξη σχεδίου διαχείρισης για την υλοποίηση της συμφωνίας, την τεχνοοικονομική μελέτη για συγκεκριμένη μονάδα και την υποστήριξη σε χρηματοδοτικές λύσεις, αφορούν μεταξύ άλλων στην οριστική λύση στο θέμα διαχείρισης αποβλήτων των παραγωγών, στη βελτίωση περιβαλλοντικής εικόνας, στην οργανωμένη και συνεχή προμήθεια «πρώτων υλών» των φορέων λειτουργίας υποδομών ανάκτησης, στην υψηλή προστιθέμενη αξία σε προϊόντα για πιθανούς επενδυτές, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κλπ.

Η μεθοδολογική προσέγγιση για την υλοποίηση της δράσης αποτελείται από 4 διακριτά βήματα.

1ο βήμα: Εντοπισμός και υλοποίηση πιθανών συμμαχιών

- Ενημέρωση ενδιαφερόμενων μερών (φορείς, ιδιώτες, συλλογικά όργανα),
- Υποστήριξη της διαδικασίας δημιουργίας συμμαχιών (ηπειρωτικές και νησιωτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των πιλοτικών περιοχών)
- Υπογραφή διμερούς συμφωνίας μεταξύ ΥΠΕΝ και συμμαχιών

2ο βήμα: Σύνταξη Σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων αγροδιατροφής / συμμαχία

- Τεχνική υποστήριξη συμμαχιών για βοήθεια στη λήψη αποφάσεων (ανατροφοδότηση από την υποενέργεια A3.1: e-tool)
- Εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων αγροδιατροφής με τη μορφή μελέτης προκαταρκτικής σκοπιμότητας για τις συμμαχίες με διμερή συμφωνία

3ο βήμα: Χρηματοοικονομική τεχνική υποστήριξη των Σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων αγροδιατροφής / συμμαχία

- Προσδιορισμός εφικτών οικονομικών δυνατοτήτων
- Καθοδήγηση για τη χρηματοδότηση των επιμέρους επενδύσεων κάθε Σχεδίου Διαχείρισης Αγροδιατροφικών Αποβλήτων (ανατροφοδότηση από την δράση F2: Συμπληρωματικοί πόροι)

4ο βήμα: Παρακολούθηση της κατάστασης ωρίμανσης, εφαρμογής και λειτουργίας του Σχεδίου Διαχείρισης Αγροδιατροφικών Αποβλήτων / συμμαχία

- Τεχνοοικονομική ωρίμανση, επιχειρηματικό σχέδιο και οικονομική βιωσιμότητα της συμμαχίας
- Παρακολούθηση της πρόοδου υλοποίησης των δραστηριοτήτων των συμμαχιών
- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Ανακυκλούμενη χρηματοδότηση νέων έργων

8. Οδικός Χάρτης

Στην εναρκτήρια συνάντηση της δράσης έγινε ο καθορισμός των ρόλων και εργασιών καθενός εταίρου της κοινοπραξίας. Δημιουργήθηκε ένας οδικός χάρτης για την υλοποίηση της δράσης που συνοψίζεται στις ακόλουθες στρατηγικές κατευθύνσεις για τη μόχλευση σύναψης συμφωνιών:

- Μπαράζ επικοινωνιών για την αναζήτηση ενδιαφερόμενων μερών και η συνδρομή στη σύναψη συμφώνου συνεργασίας για την έναρξη της εθελοντικής συμφωνίας
- Η διαμόρφωση σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων που θα αποτυπώνει περιεκτικά την εφαρμογή της εθελοντικής συμφωνίας
- Η υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων μέσω του e-tool
- Η υποστήριξη στην εύρεση χρηματοδοτικών λύσεων του σχήματος συνεργασίας της συμφωνίας που θα μοχλευθεί μέσω της δράσης F2.

Δεδομένης της ιδιαιτερότητας της δράσης και του εθελοντικού χαρακτήρα των συμφωνιών, δόθηκε προτεραιότητα στην αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδομών ανάκτησης οργανικών αποβλήτων (ιδιωτών και μη), στις πιλοτικές περιοχές (Νησιά και Ναυπακτία) λαμβάνοντας υπόψη ότι η εύρεση πιθανών επενδυτών για την κατασκευή υποδομών ανάκτησης αποβλήτων είναι ένα φιλόδοξο εγχείρημα και μια χρονοβόρα διαδικασία ενώ επίσης έχοντας υπόψη ότι η καινοτομία με την μετατροπή αποβλήτων σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας είναι ο βέλτιστος ιεραρχικά στόχος και υψηλά στην ατζέντα της δράσης δόθηκε επίσης προτεραιότητα στη διερεύνηση από τους εταίρους κάθε δυνατότητας συνεργασίας με παν/μία, ερευνητικά εργαστήρια, μονάδες καινοτομίας/επιχειρηματικότητας σε υφιστάμενα ή μελλοντικά πιλοτικά προγράμματα (π.χ έργα LIFE).

Κατόπιν διερεύνησης /επικοινωνίας με πιθανούς ενδιαφερόμενους βάσει του δικτύου επαφών των εταίρων, οργανώθηκαν και κατανεμήθηκαν οι περιοχές μελέτης μεταξύ των εταίρων.

Ως περιοχή εκκίνησης της δράσης ορίστηκε η πιλοτική περιοχή της Ναυπακτίας με το αντικείμενο της συμφωνίας να αφορά τη διάθεση γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων (απόβλητα εκτροφής αιγοπροβάτων/βοοειδών και απόβλητα ελαιουργείων) στην υφιστάμενη μονάδα κομποστοποίησης ιδιώτη στην περιοχή μελέτης λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Δήμος Ναυπακτίας μέσω του έργου LIFE έχει συμφωνήσει να χρηματοδοτήσει το κόστος του δικτύου συλλογής (προμήθεια κάδων), ενώ θα αναλάβει το κόστος λειτουργίας της μεταφοράς με ιδία μέσα.

Το ΥΠΕΝ διαμόρφωσε το πρότυπο συμφώνου συνεργασίας και τη δομή του σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων της συμφωνίας, για την ολοκλήρωση της πρώτης εθελοντικής συμφωνίας στη Ναυπακτία σε συνεργασία με ΥΠΕΝ.

Για την παραπάνω οργάνωση/ τυποποίηση διαδικασίας και την καταγραφή της πορείας εξέλιξης των πιθανών συμφωνιών, το ΥΠΕΝ κατέγραψε φύλλο εργασίας xls που είναι διαθέσιμο στο google drive του έργου για διαμοιρασμό/συνεχή επικαιροποίηση καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης με την ομάδα εργασίας της δράσης.

Ο τυποποιημένος τρόπος συντονισμού της παρακολούθησης της πορείας εξέλιξης των πιθανών συμφωνιών θα ωφελήσει επίσης στην ανατροφοδότηση / μεταφορά για διαβούλευση ενός μοντέλου αξιοποίησης των αποβλήτων και σε άλλες περιοχές οι οποίες δύναται να μοιράζονται ένα κοινό πρόβλημα σχετικά με τα απόβλητα αγροδιατροφής. Προς αυτή την κατεύθυνση άλλωστε κρίθηκε σκόπιμη η ενημέρωση / ενεργοποίηση φορέων οριζόντια για όλη την χώρα (πχ ΕΣΠΑΒ- Ελληνικός Σύνδεσμος Παραγωγών Βιοαερίου, ΕΛΕΑΒΙΟΜ – Ελληνική Εταιρεία Ανάπτυξης Βιομάζας, ΣΕΒΙΖ (σύνδεσμος ζωοτροφών), ΕΘΕΑΣ – Εθνική ένωση αγροτικών συνεταιρισμών), ΦΟΔΣΑ).

9. Εθελοντικές Συμφωνίες Συνεργασίας

Κατά το αναφερόμενο χρονικό διάστημα υπεγράφησαν τρεις (3) Εθελοντικές Συμφωνίες Συνεργασίας.

9.1 Συμμαχία 1

Υπεγράφη στις 22/05/2024, εθελοντική συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ με σκοπό τη σύναψη εθελοντικής συμφωνίας συνεργασίας για την αξιοποίηση των αγροδιατροφικών αποβλήτων στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας.

9.2 Συμμαχία 2

Υπεγράφη στις 02/09/2024 εθελοντική συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ με σκοπό τη σύναψη εθελοντικής συμφωνίας συνεργασίας για την αξιοποίηση των αγροδιατροφικών αποβλήτων στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας στη Στερεά Ελλάδα.

9.3 Συμμαχία 3

Υπεγράφη στις 21/10/2024 εθελοντική συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ μεταξύ και άλλων συνεργαζόμενων φορέων, Περιφέρεια Πελοποννήσου, ΦΟΔΣΑ με σκοπό τη σύναψη εθελοντικής συμφωνίας συνεργασίας για την αξιοποίηση των αγροδιατροφικών αποβλήτων στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας στην Πελοπόννησο.

Στο Παράρτημα παρατίθενται τα υπογεγραμμένα συμφωνητικά.

10. Αποτελέσματα-Συμπεράσματα

Κατά το αναφερόμενο χρονικό διάστημα υπεγράφησαν τρεις (3) εθελοντικές συμφωνίες συμμαχίας.

Η επιμήκυνση του χρονικού διαστήματος υπογραφής των συμφωνιών, καθ' όλη τη χρονική διάρκεια του έργου ούτως ώστε να επιτύχει το έργο ουσιαστικές μελλοντικές συμφωνίες με απώτερο σκοπό τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του, ήταν ζωτικής σημασίας. Οι παράλληλες εκδηλώσεις που συνοδεύουν κάθε υπογραφή συμμαχίας προσφέρουν μέγιστη εξωστρέφεια στο έργο και δημοσιότητα στις συμμαχίες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ήδη οι δυο (2) από τις έξι (6) από την έναρξη της δράσης συμμαχίες οδηγούνται σε σχέδια διαχείρισης με ολοκληρωμένα έργα. Στην επόμενη αναφορά, θα έχουν ολοκληρωθεί και θα αποτυπωθούν.

11. Παράρτημα

Εθελοντική Συμφωνία Συνεργασίας

Μεταξύ του

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

(συντονιστή του έργου LIFE IP CEI-GREECE)

και του Δήμου Ναυπακτίας
(εταίρο στο έργο LIFE IP CEI-GREECE)

με σκοπό τη σύναψη εθελοντικής συμφωνίας
για την αξιοποίηση των κτηνοτροφικών αποβλήτων
στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας

Τα έργα LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.

Στην Ναύπακτο, σήμερα στις 22 /05/ 2024,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- α) Η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή εκφράζεται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM/2019/640), για τον μετασχηματισμό σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία που διαθέτει μια οικονομία κλιματικά ουδέτερη, αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και χωρίς αποκλεισμούς. Ο πράσινος μετασχηματισμός της ανάπτυξης αποτελεί πρόκληση που ωθεί την ανάπτυξη αγορών για κλιματικά ουδέτερα και κυκλικά προϊόντα, ενσωματώνοντας μεταξύ άλλων την κυκλική βιοοικονομία στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης.
- β) Η κυκλική οικονομία, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/852, είναι «το οικονομικό σύστημα στο οποίο διατηρείται η αξία των προϊόντων, των υλικών και άλλων πόρων στην οικονομία για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με την ενίσχυση της αποτελεσματικής χρήσης τους στην παραγωγή και κατανάλωση, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της χρήσης τους, και με την ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων και της περιεκτικότητας σε επικίνδυνες ουσίες σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής τους, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της ιεράρχησης των αποβλήτων».
- γ) Ο τομέας αποβλήτων είναι άμεσα συνυφασμένος με την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας, όπως ενσωματώνεται στο αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία με περίοδο εφαρμογής έως το 2030 (COM/2020/98), το οποίο με σύνθημα «Λιγότερα απόβλητα, μεγαλύτερη αξία» επικεντρώνεται στην αποσύνδεση της παραγωγής αποβλήτων από την οικονομική ανάπτυξη, τη σύνδεση της πολιτικής των προϊόντων και της πολιτικής των αποβλήτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, καθώς και στην ανάπτυξη της αγοράς δευτερογενών πρώτων υλών για να επιτευχθεί η κυκλική χρήση υλικών και η αποδοτικότητα των πόρων.
- δ) Η ανάπτυξη της βιοοικονομίας, που αποτελεί τον ανανεώσιμο τομέα της κυκλικής οικονομίας, δύναται να πρωτοστατήσει στην προσπάθεια για την ενίσχυση της βιώσιμης χρήσης των πόρων, αξιοποιώντας το υψηλό δυναμικό στους τομείς της βιομάζας και των αποβλήτων και προσδίδοντας μια νέα προοπτική για την τόνωση της ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές. Το 2018 με την υιοθέτηση της νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βιοοικονομία (COM/2018/673) προωθείται η αναβάθμιση και η ενίσχυση των κλάδων της βιοοικονομίας και η ανάπτυξη των τοπικών βιοοικονομιών για τη μετατροπή βιολογικών πόρων, υπολειμμάτων και αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας, όπως ζωοτροφές, βιοπλαστικά, βιολιπάσματα και βιοενέργεια.
- ε) Η εθνική αναπτυξιακή στρατηγική αναγνωρίζει ότι ο μετασχηματισμός της οικονομίας της χώρας από το γραμμικό στο κυκλικό μοντέλο παρουσιάζει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες που υποστηρίζουν την επιχειρηματικότητα, τις επενδύσεις και την απασχόληση, ενώ προσδίδει τη βιώσιμη διάσταση στην ανάπτυξη. Η πολιτική αυτή υλοποιείται κυρίως μέσω της Εθνικής Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία (Αποφ. 81/17.4.2018 ΚΥΣΟΙΠ), βασικοί πυλώνες της οποίας αποτελούν η βιώσιμη διαχείριση των πόρων και η ενίσχυση της κυκλικής επιχειρηματικότητας, ενθαρρύνοντας τη χρήση δευτερογενών υλικών και την αξιοποίηση των αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων, προωθώντας το μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη της βιοοικονομίας και διευρύνοντας τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και προοπτικές με όρους βιωσιμότητας.
- στ) Στο πλαίσιο εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία έως το 2025 (ΠΥΣ 12/29.04.2022 ΦΕΚ 84/Α), που εναρμονίζεται πλήρως με τους άξονες προτεραιότητας του σχεδίου δράσης της ΕΕ, προωθείται η σύναψη εθελοντικών συμφωνιών με παραγωγικούς φορείς για τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία (Δράση Ο.3) και η ανάπτυξη της βιοοικονομίας με βάση τις ιδιαιτερότητες και τον πλούτο της χώρας (Δράση Ο.11).
- ζ) Στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030 (ΠΥΣ 39/31.08.2020 ΦΕΚ 185/Α), σε συνέχεια του εθνικού σχεδίου της προηγούμενης περιόδου εφαρμογής, τα γεωργοκτηνοτροφικά

απόβλητα παραμένουν ρεύμα προτεραιότητας με στόχο την ολοκληρωμένη διαχείρισή τους, προσδίδοντας σαφή κατεύθυνση προς την πλήρη ανάπτυξη δικτύου συλλογής των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων γεωργοκτηνοτροφικής προέλευσης για την ανάκτηση επ' ωφέλεια της γεωργίας, την παραγωγή προϊόντων (όπως ζωοτροφών) ή την παραγωγή ενέργειας από βιοάεριο/ βιομάζα. Στα ενδεικτικά προτεινόμενα μέτρα του σχεδίου προβλέπεται η ανάπτυξη δικτύου συλλογής και μεταφοράς των γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων, καθώς και υποδομών διαχείρισής τους για την παραγωγή χρήσιμων προϊόντων και ανάκτησης υλικών/ενέργειας, ενώ προωθείται η διερεύνηση δυνατότητας συνεπεξεργασίας με το οργανικό κλάσμα των αστικών αποβλήτων σε ΜΕΑ/ΜΕΒΑ ή/και σε μονάδες ενεργειακής αξιοποίησης με θερμική επεξεργασία (Δράση ΓΚΤ. 4). Οι κατευθύνσεις αυτές είναι ήδη ενσωματωμένες στο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Δυτικής Ελλάδας (ΚΥΑ 61491/5301/2016 ΦΕΚ 4175/Β) της περιόδου 2016-2020, το οποίο βρίσκεται σε φάση αναθεώρησης για την εξειδίκευση του αναθεωρημένου ΕΣΔΑ σε περιφερειακό επίπεδο έως το 2030.

- η) Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα» (LIFE18 IPE/GR/000013) υλοποιείται δράση αναφορικά με την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας, που θα εφαρμοστεί μέσω της ανάπτυξης εθελοντικών συμφωνιών σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο (Δράση C.5), αποβλέποντας στην μετατροπή των αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας και αναγνωρίζοντας ως ρεύμα υψηλού δυναμικού κυκλικότητας τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα της γεωργοκτηνοτροφίας και της αγροβιομηχανίας. Η διερεύνηση των δυνατοτήτων σύναψης εθελοντικών συμφωνιών πραγματοποιείται κατ' ελάχιστον στις περιοχές επίδειξης του έργου (Δράση C.2), μία εκ των οποίων είναι η πιλοτική περιοχή του Δήμου Ναυπακτίας.

Συμφωνούνται και είναι αμοιβαίως αποδεκτά τα εξής:

1. Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος μνημονίου συνεργασίας είναι η σύναψη εθελοντικής συμφωνίας μεταξύ των συνεργαζόμενων μερών προκειμένου να οργανωθεί δίκτυο συλλογής και αξιοποίησης των κτηνοτροφικών αποβλήτων του Δήμου Ναυπακτίας, με απώτερο σκοπό την προώθηση και διάδοση της εφαρμογής της κυκλικής βιοοικονομίας σε τοπικό επίπεδο, την ενεργή συμμετοχή της τοπικής κοινότητας προς μια ολοκληρωμένη διαχείριση των κτηνοτροφικών αποβλήτων και την αξιοποίησή τους ως πρώτη ύλη, που αναμένεται να αποφέρει ένα θετικό συνολικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, την ανθρώπινη υγεία, την οικονομία και την κοινωνία. Τα απόβλητα αφορούν αποκλειστικά την κόπρο και τη στρωμνή ζώων που προέρχονται από τις κτηνοτροφικές μονάδες των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων.

Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου LIFE-IP CEI Greece που προωθεί την ανάπτυξη εθελοντικών συμφωνιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και την ανάδειξη των εθελοντικών συμφωνιών ως ένα σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή της ιεράρχησης των αποβλήτων και τη μόχλευση της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία στην πράξη.

2. Συμμετέχοντες φορείς

Οι φορείς που συμμετέχουν στην παρούσα Εθελοντική Συμφωνία είναι:

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)
- Δήμος Ναυπακτίας

και συν-υπογράφουν οι **κτηνοτροφικές επιχειρήσεις** που δραστηριοποιούνται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου και λοιποί φορείς που υποστηρίζουν την εθελοντική συμφωνία.

3. Άξονες συνεργασίας

Μέσα από τις δράσεις του έργου οι **υπεύθυνοι του έργου LIFE-IP CEI-Greece**, αναλαμβάνουν:

- Να ενημερώσουν τους ενδιαφερόμενους φορείς για τις καλές πρακτικές που αφορούν στην αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα της αγροδιατροφής
- Να διοργανώσουν τακτικές συναντήσεις μεταξύ των φορέων για τη συλλογή πληροφοριών και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας
- Να καταρτίσουν ένα Σχέδιο Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων, στο οποίο μεταξύ άλλων, θα παρουσιάζονται οι πρακτικές αξιοποίησης των συγκεκριμένων αποβλήτων βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους
- Να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης επενδύσεων για την αξιοποίηση αυτών των αποβλήτων
- Να παρακολουθούν και να καταγράφουν την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης των Αγροδιατροφικών Αποβλήτων σε όλα τα στάδια υλοποίησής του.

Ο **Δήμος Ναυπακτίας** αναλαμβάνει:

- να παράσχει μέσα συλλογής κτηνοτροφικών αποβλήτων που θα τοποθετηθούν σε προκαθορισμένα σημεία, κατόπιν σχετικής συναπόφασης με τις κτηνοτροφικές επιχειρήσεις
- να παράσχει μεταφορικά μέσα για την μεταφορά των κτηνοτροφικών αποβλήτων από τα σημεία συλλογής σε κατάλληλα αδειοδοτημένα εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων για την ανάκτησή τους σε βιοπροϊόντα
- να οργανώνει και να λειτουργεί απρόσκοπτα το πιλοτικό δίκτυο συλλογής και μεταφοράς κτηνοτροφικών αποβλήτων
- να διαμορφώσει και να τηρεί πρόγραμμα αποκομιδής σε συνεννόηση με τις κτηνοτροφικές επιχειρήσεις
- να συνάψει συμφωνητικό με κατάλληλα αδειοδοτημένα εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων με σκοπό την παραγωγή εδαφοβελτιωτικών/ λιπασμάτων, βιοαερίου ή/και άλλων βιοπροϊόντων
- να καταγράφει στο πλαίσιο του έργου LIFE IP CEI Greece τις ποσότητες των συλλεχθέντων αποβλήτων και των παραγόμενων βιοπροϊόντων
- να υλοποιεί δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας και των πολιτών αναφορικά με την παρούσα συμφωνία

Οι **κτηνοτροφικές επιχειρήσεις** που δραστηριοποιούνται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου αναλαμβάνουν:

- να εναποθέτουν τα κτηνοτροφικά απόβλητα στα προκαθορισμένα σημεία συλλογής βάσει του προγράμματος αποκομιδής του Δήμου
- να συνεργάζονται με τον Δήμο για την απρόσκοπτη λειτουργία της αποκομιδής των αποβλήτων
- να συνδράμουν στην ενημέρωση και τη διάδοση του αντικτύπου της παρούσας συμφωνίας στις επιχειρήσεις του κτηνοτροφικού κλάδου σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο
- να συμμετέχουν στις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του Δήμου αναφορικά με την παρούσα συμφωνία

4. Πόροι υλοποίησης

Για την υλοποίηση του αντικειμένου της συμφωνίας:

- Η εγκατάσταση και λειτουργία του δικτύου συλλογής και μεταφοράς των κτηνοτροφικών αποβλήτων υλοποιείται με πόρους του έργου LIFE-IP CEI Greece και του Δήμου Ναυπακτίας.
- Οι εργασίες μεταφοράς και εναπόθεσης των κτηνοτροφικών αποβλήτων στα μέσα συλλογής του Δήμου λαμβάνουν χώρα με πόρους των κτηνοτροφικών επιχειρήσεων.
- Η επεξεργασία των συλλεχθέντων κτηνοτροφικών αποβλήτων πραγματοποιείται με πόρους του φορέα λειτουργίας της εγκατάστασης αξιοποίησής τους, με τον οποίο προβλέπεται σύναψη σχετικού συμφωνητικού με τον Δήμο Ναυπακτίας.

Για την υλοποίηση ενδεχόμενων άλλων πλευρών του αντικείμενου του μνημονίου συνεργασίας, όπως είναι οι δράσεις ενημέρωσης, τα μέρη χρησιμοποιούν ίδιους πόρους και συνεργάζονται για την ανεύρεση χρηματοδότησης, όπου απαιτείται. Η ανεύρεση χρηματοδότησης προβλέπεται να υποστηριχθεί στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI Greece, στο οποίο εντάσσεται ως δράση η διερεύνηση διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης με σκοπό την υλοποίηση των εθελοντικών συμφωνιών κυκλικής διαχείρισης αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής.

5. Διάρκεια

Η παρούσα συμφωνία τίθεται σε ισχύ με την υπογραφή του μνημονίου συνεργασίας από τους εκπροσώπους των μερών και έχει αόριστη διάρκεια ισχύος που μπορεί να λυθεί κατόπιν έγγραφης σχετικής απόφασης μεταξύ των μερών.

6. Προϋποθέσεις προσθήκης μερών

Με πρωταρχικό μέλημα την ενδυνάμωση της συμμετοχικής προσπάθειας για ένα οργανωμένο δίκτυο διαχείρισης των αποβλήτων που προκύπτουν από τις μικρομεσαίες κυρίως επιχειρήσεις του κτηνοτροφικού τομέα του Δήμου, η παρούσα συμφωνία μπορεί να διευρυνθεί ως προς τις συνεργαζόμενες κτηνοτροφικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στα διοικητικά όρια του Δήμου σε συνεχή βάση. Η ένταξη νέων κτηνοτροφικών επιχειρήσεων στη συμφωνία πραγματοποιείται με την υπογραφή του παρόντος μνημονίου συνεργασίας από τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων, σε προσάρτημα του μνημονίου που διαμορφώνεται ειδικά για το σκοπό αυτό, στο οποίο συμπληρώνεται η επωνυμία της επιχείρησης, τα στοιχεία του εκπροσώπου της επιχείρησης και η ημερομηνία υπογραφής του μνημονίου.

7. Τροποποίηση συμφωνίας

Οποιαδήποτε τροποποίηση της παρούσας συμφωνίας πραγματοποιείται εγγράφως με κοινή αποδοχή όλων των συνεργαζόμενων μερών.

ΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

για το έργο LIFE IP CEI-Greece

από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

για τον Δήμο Ναυπακτίας

ΣΥΛΛΙΣ ΦΑΦΟΣ / ΠΡΟΙΣΤ. ΔΔΑ/Σ. ΚΑΛΥΗ
Ονοματεπώνυμο, Ιδιότητα

ΔΗΜΑΡΧΟΣ
Ονοματεπώνυμο, Ιδιότητα

Συμμετέχοντες φορείς

α/α	Επωνυμία φορέα	Διεύθυνση και στοιχεία επικοινωνίας φορέα (τηλέφωνο, e-mail)	ΑΦΜ φορέα	Νόμιμος εκπρόσωπος φορέα	Υπογραφή	Ημερομηνία
1						
2						
3						
4						
5						
6						

LIFE-IP CEI-Greece
Εφαρμογή της Κυκλικής
Οικονομίας στην Ελλάδα
LIFE18 IPE/GR/000013

Εθελοντική Συμφωνία Συνεργασίας Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI-GREECE

Μεταξύ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, συντονιστή έργου

και

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

με σκοπό τη σύναψη εθελοντικής συμφωνίας συνεργασίας
για την αξιοποίηση των αγροδιατροφικών αποβλήτων
στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας
στη Στερεά Ελλάδα

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μνημόνιο Συνεργασίας

Μεταξύ του
Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
και του
Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Αθήνα 2024

Στην Αθήνα σήμερα, την 2η Σεπτεμβρίου 2024, στα γραφεία που στεγάζεται και μεταξύ των εξής συμβαλλόμενων μερών:

1. Του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), με έδρα την Αθήνα, Λ. Μεσογείων 119, 11526, που εκπροσωπείται από το Γενικό Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων Μανώλη Γραφάκο
2. Του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με έδρα την Αθήνα, Ιερά Οδός 75, Τ.Κ. 11855, που εκπροσωπείται από τον Πρύτανη, Καθηγητή Σπυρίδωνα Κίντζιο,

στο πλαίσιο της εδραίωσης της μεταξύ τους συνεργασίας για το έργο LIFE-IP CEIGreece συμφώνησαν και συναποδέχονται τα ακόλουθα:

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Στο πλαίσιο υιοθέτησης των στόχων:

- Παροχής εκπαιδευτικού έργου στα αντικείμενα των γεωπονικών επιστημών, των γεωργικών ασφαλίσεων και της αντίστοιχης με αυτές νομοθεσίας
- Ισχυροποίησης του ερευνητικού έργου και των ερευνητικών προϊόντων στον αγροτικό τομέα
- Ενίσχυσης και προβολής της συμβολής των δυο φορέων στην ανάπτυξη των επιμέρους κοινωνιών στον αγροτροφικό τομέα σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Συμβολής και των δυο φορέων στη χάραξη πολιτικής για τον πρωτογενή τομέα
- Αξιοποίησης των αγροδιατροφικών αποβλήτων στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας στη Στερεά Ελλάδα

αλλά και γενικότερα, υποστήριξης της αποστολής και του ρόλου των δύο φορέων, το ΥΠΕΝ και το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών συμφωνούν και συναποδέχονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

Τα συμβαλλόμενα μέρη αποδέχονται να αναλάβουν κάθε απαραίτητη πρωτοβουλία και δραστηριότητα για την επίτευξη των ακόλουθων δράσεων:

1. Εγκαθίδρυση συνεργασίας σ' όλους τους τομείς όπου υπάρχει κοινό εκπαιδευτικό, επιστημονικό, ερευνητικό, και διοικητικό ενδιαφέρον με γνώμονα την αριστεία και την γνωσιακή ανάπτυξη και των δύο κοινοτήτων.
2. Συμμετοχή των δύο φορέων σε δράσεις πληροφόρησης-ενημέρωσης, εκπαίδευσης-κατάρτισης και έρευνας, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό με βάση τους κείμενους κανόνες.
3. Συνεργασία – δικτύωση μεταξύ των επιμέρους μονάδων, γραφείων ή επιτροπών των δυο φορέων και από κοινού αξιοποίηση υπαρχόντων υποδομών και τεχνογνωσίας.

4. Διαμόρφωση πλαισίου που θα ενισχύει την έρευνα σε τομείς ειδικού ενδιαφέροντος.
5. Υποβολή κοινών Ερευνητικών Προτάσεων.
6. Ανάπτυξη συνεργασιών για την βέλτιστη διαχείριση των αποβλήτων αγροδιατροφής με βάση τις αρχές της Κυκλικής Οικονομίας με σκοπό την εγκατάσταση συστημάτων τα οποία θα βασίζονται σε καινοτόμες τεχνολογίες, θα δημιουργήσουν νέες αλυσίδες αξίας, θέσεις εργασίας και θα μειώσουν τον τελικό όγκο των παραγόμενων αποβλήτων.
7. Συνεργασία σε ζητήματα αξιοποίησης του επιστημονικού έργου προς άμεσο όφελος της κοινωνίας (συμπεριλαμβανόμενης της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και διάδοσης της γνώσης και τεχνογνωσίας) και ανταλλαγή καλών πρακτικών στρατηγικής συνεργασιών με τοπικές κοινωνίες και εθνικούς φορείς.

Άρθρο 2

Η δημοσίευση των αποτελεσμάτων των κοινών δραστηριοτήτων από ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά από συμφωνία και του άλλου μέρους, που αφορά στα πνευματικά δικαιώματα. Τα συμβαλλόμενα μέρη θα συσκέπτονται κάθε φορά που το κρίνουν ως αναγκαίο με σκοπό να προβούν σε εκτίμηση για την εξέλιξη των κοινών επιστημονικών, ερευνητικών και ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων και να συντάξουν τον απολογισμό των ήδη υλοποιηθέντων έργων ή εκείνων που ευρίσκονται ακόμη στο στάδιο της υλοποίησης. Οι ειδικότερες λεπτομέρειες που αφορούν στο ζήτημα της τυχόν οικονομικής εκμεταλλεύσεως των παραχθέντων πνευματικών δικαιωμάτων, το ζήτημα της καταχωρήσεως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλα συναφή θέματα που προκύψουν θα συμφωνούνται από κοινού μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών των συμβαλλόμενων μερών και θα τελούν υπό την έγκριση των αρμοδίων οργάνων, λαμβάνοντας υπόψη την ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με την ανοιχτή διάθεση και περαιτέρω χρήση εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων, του δημοσίου τομέα.

Άρθρο 3

Κάθε φορέας ορίζει έναν εκπρόσωπο για το συντονισμό της συνεργασίας μεταξύ των δύο μερών και την επιτυχή υλοποίηση του παρόντος Πρωτοκόλλου. Πέραν αυτού, το ΥΠΕΝ και οι Πρυτανικές Αρχές του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών αναλαμβάνουν τη δέσμευση για τη στενότερη δυνατή συνεργασία και αντιμετώπιση κοινών θεμάτων.

Άρθρο 4

Κάθε τροποποίηση του παρόντος Πρωτοκόλλου απαιτεί την προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση των δύο φορέων.

Άρθρο 5

Το παρόν Πρωτόκολλο θα ισχύει από την ημέρα της υπογραφής του. Συνάπτεται για μία μέγιστη περίοδο πέντε ετών, εφόσον δεν θα καταγγελθεί από το ένα ή το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, με προειδοποίηση που θα κατατεθεί έξι μήνες πριν. Σε περίπτωση

ανανέωσης για περίοδο πέραν της πενταετίας, ή τροποποίησής τους, χρειάζεται η αμοιβαία συγκατάθεση των δύο συμβαλλόμενων μερών.

Άρθρο 6

Το παρόν Πρωτόκολλο μπορεί να συμπληρωθεί, με τη συνυπογραφή του και από άλλα συμβαλλόμενα μέρη, μετά από κοινή συμφωνία των δύο μερών.

Άρθρο 7

Όλες οι διαφορές μεταξύ των μερών που προκύπτουν από την ερμηνεία και /ή την υλοποίηση αυτού του Πρωτοκόλλου θα επιλύονται μέσω συζητήσεων ή και διαβουλεύσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων.

Άρθρο 8

Το παρόν Πρωτόκολλο, που υπογράφεται σε δύο πρωτότυπα αντίγραφα, θεωρείται υπό ισχύ μετά την υπογραφή του από τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων Μανώλη Γραφάκο και τον Πρύτανη του ΓΠΑ.

Ο Πρύτανης του Γεωπονικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Γενικός Γραμματέας Συντονισμού
Διαχείρισης Αποβλήτων

Ημερομηνία: 02.09.2024...

Υπογραφή, Σφραγίδα
Καθηγητής Σπυρίδων Κίντζιος

Ημερομηνία: 02.09.2024

Υπογραφή, Σφραγίδα
Μανώλης Γραφάκος

LIFE-IP CEI-Greece
Εφαρμογή της
Κυκλικής
Οικονομίας
στην Ελλάδα
LIFE18
IPE/GR/000
013

**Εθελοντική Συμφωνία Συνεργασίας
Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI-GREECE**

Μεταξύ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

και

ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

**με σκοπό την προώθηση
της αξιοποίησης των αγροτικών αποβλήτων
στη βάση των αρχών της κυκλικής οικονομίας στη Μεσσηνία**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ, 21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν πληροφοριών.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the LIFE Programme of the European Union. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.
The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the Green Fund.

Στην Καλαμάτα, σήμερα στις 21/10/2024,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- α) Η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή εκφράζεται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM/2019/640), για τον μετασχηματισμό σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία που διαθέτει μια οικονομία κλιματικά ουδέτερη, αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και χωρίς αποκλεισμούς. Ο πράσινος μετασχηματισμός της ανάπτυξης αποτελεί πρόκληση που ωθεί την ανάπτυξη αγορών για κλιματικά ουδέτερα και κυκλικά προϊόντα, ενσωματώνοντας μεταξύ άλλων την κυκλική βιοοικονομία στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης.
- β) Η κυκλική οικονομία, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/852, είναι «το οικονομικό σύστημα στο οποίο διατηρείται η αξία των προϊόντων, των υλικών και άλλων πόρων στην οικονομία για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με την ενίσχυση της αποτελεσματικής χρήσης τους στην παραγωγή και κατανάλωση, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της χρήσης τους, και με την ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων και της περιεκτικότητας σε επικίνδυνες ουσίες σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής τους, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της ιεράρχησης των αποβλήτων».
- γ) Ο τομέας αποβλήτων είναι άμεσα συνυφασμένος με την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας, όπως ενσωματώνεται στο αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Κυκλική Οικονομία με περίοδο εφαρμογής έως το 2030 (COM/2020/98), το οποίο με σύνθημα «Λιγότερα απόβλητα, μεγαλύτερη αξία» επικεντρώνεται στην αποσύνδεση της παραγωγής αποβλήτων από την οικονομική ανάπτυξη, τη σύνδεση της πολιτικής των προϊόντων και της πολιτικής των αποβλήτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, καθώς και στην ανάπτυξη της αγοράς δευτερογενών πρώτων υλών για να επιτευχθεί η κυκλική χρήση υλικών και η αποδοτικότητα των πόρων.
- δ) Η ανάπτυξη της βιοοικονομίας, που αποτελεί τον ανανεώσιμο τομέα της κυκλικής οικονομίας, δύναται να πρωτοστατήσει στην προσπάθεια για την ενίσχυση της βιώσιμης χρήσης των πόρων, αξιοποιώντας το υψηλό δυναμικό στους τομείς της βιομάζας και των αποβλήτων και προσδίδοντας μια νέα προοπτική για την τόνωση της ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές. Το 2018 με την υιοθέτηση της νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη βιοοικονομία (COM/2018/673) προωθείται η αναβάθμιση και η ενίσχυση των κλάδων της βιοοικονομίας και η ανάπτυξη των τοπικών βιοοικονομιών για τη μετατροπή βιολογικών πόρων, υπολειμμάτων και αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας, όπως ζωοτροφές, βιοπλαστικά, βιολιπάσματα και βιοενέργεια.
- ε) Η εθνική αναπτυξιακή στρατηγική αναγνωρίζει ότι ο μετασχηματισμός της οικονομίας της χώρας από το γραμμικό στο κυκλικό μοντέλο παρουσιάζει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες που υποστηρίζουν την επιχειρηματικότητα, τις επενδύσεις και την απασχόληση, ενώ προσδίδει τη βιώσιμη διάσταση στην ανάπτυξη. Η πολιτική αυτή υλοποιείται κυρίως μέσω της Εθνικής Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία (Αποφ. 81/17.4.2018 ΚΥΣΟΙΠ), βασικοί πυλώνες της οποίας αποτελούν η βιώσιμη διαχείριση των πόρων

και η ενίσχυση της κυκλικής επιχειρηματικότητας, ενθαρρύνοντας τη χρήση δευτερογενών υλικών και την αξιοποίηση των αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων, προωθώντας το μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη της βιοοικονομίας και διευρύνοντας τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και προοπτικές με όρους βιωσιμότητας.

- στ) Στο πλαίσιο εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία έως το 2025 (ΠΥΣ 12/29.04.2022 ΦΕΚ 84/Α), που εναρμονίζεται πλήρως με τους άξονες προτεραιότητας του σχεδίου δράσης της ΕΕ, προωθείται η σύναψη εθελοντικών συμφωνιών με παραγωγικούς φορείς για τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία (Δράση Ο.3) και η ανάπτυξη της βιοοικονομίας με βάση τις ιδιαιτερότητες και τον πλούτο της χώρας (Δράση Ο.11).
- ζ) Στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030 (ΠΥΣ 39/31.08.2020 ΦΕΚ 185/Α), σε συνέχεια του εθνικού σχεδίου της προηγούμενης περιόδου εφαρμογής, τα γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα παραμένουν ρεύμα προτεραιότητας με στόχο την ολοκληρωμένη διαχείρισή τους, προσδίδοντας σαφή κατεύθυνση προς την πλήρη ανάπτυξη δικτύου συλλογής των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων γεωργοκτηνοτροφικής προέλευσης για την ανάκτηση επ' ωφελεία της γεωργίας, την παραγωγή προϊόντων (όπως ζωοτροφών) ή την παραγωγή ενέργειας από βιοαέριο/ βιομάζα. Στα ενδεικτικά προτεινόμενα μέτρα του σχεδίου προβλέπεται η ανάπτυξη δικτύου συλλογής και μεταφοράς των γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων, καθώς και υποδομών διαχείρισής τους για την παραγωγή χρήσιμων προϊόντων και ανάκτησης υλικών/ενέργειας, ενώ προωθείται η διερεύνηση δυνατότητας συνεπεξεργασίας με το οργανικό κλάσμα των αστικών αποβλήτων σε ΜΕΑ/ΜΕΒΑ ή/και σε μονάδες ενεργειακής αξιοποίησης με θερμική επεξεργασία (Δράση ΓΚΤ. 4). Οι κατευθύνσεις αυτές είναι ήδη ενσωματωμένες στο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Δυτικής Ελλάδας (ΚΥΑ 61491/5301/2016 ΦΕΚ 4175/Β) της περιόδου 2016-2020, το οποίο βρίσκεται σε φάση αναθεώρησης για την εξειδίκευση του αναθεωρημένου ΕΣΔΑ σε περιφερειακό επίπεδο έως το 2030.
- η) Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI Greece «Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα» (LIFE18 IPE/GR/000013) υλοποιείται δράση αναφορικά με την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας, που θα εφαρμοστεί μέσω της ανάπτυξης εθελοντικών συμφωνιών σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο (Δράση C.5), αποβλέποντας στην μετατροπή των αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας και αναγνωρίζοντας ως ρεύμα υψηλού δυναμικού κυκλικότητας τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα της γεωργοκτηνοτροφίας και της αγροβιομηχανίας. Η διερεύνηση των δυνατοτήτων σύναψης εθελοντικών συμφωνιών πραγματοποιείται κατ' ελάχιστον στις περιοχές επίδειξης του έργου (Δράση C.2), μία εκ των οποίων είναι η πιλοτική περιοχή του Δήμου Καλαμάτας.

Συμφωνούνται και είναι αμοιβαίως αποδεκτά τα εξής:

1. Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος μνημονίου συνεργασίας είναι η σύναψη εθελοντικής συμφωνίας μεταξύ των συνεργαζόμενων μερών προκειμένου να προωθηθούν εκστρατείες ενημέρωσης και διάχυσης για την πρόληψη και ορθή διαχείριση των αποβλήτων στον τομέα της αγροδιατροφής, με αλώτερο σκοπό την προώθηση και διάδοση της εφαρμογής της κυκλικής οικονομίας σε τοπικό επίπεδο. Η ενεργή συμμετοχή της τοπικής κοινότητας αναμένεται να συμβάλει θετικά στην ευαισθητοποίηση και την κατανόηση της κυκλικής οικονομίας, που θα αποφέρει ένα θετικό συνολικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία, στην οικονομία και στην κοινωνία.

Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου LIFE-IP CEI Greece, που προωθεί την ανάπτυξη εθελοντικών συμφωνιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και την ανάδειξη των εθελοντικών συμφωνιών ως ένα σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή της ιεράρχησης των αποβλήτων και τη μόχλευση της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία στην πράξη.

2. Υποχρεώσεις και δικαιώματα των μερών

Το ΥΠΕΝ, Ο Δήμος Καλαμάτας και οι λοιποί συνεργαζόμενοι εμπλεκόμενοι φορείς αναλαμβάνουν:

- να προωθούν το ενημερωτικό υλικό που θα στέλνεται από τους υπόλοιπους φορείς που συνυπογράφουν την Εθελοντική Συμφωνία Συνεργασίας σε όλα τα μέλη τους ή σε ενδιαφερόμενους συνεργαζόμενους φορείς τους,
- να ενισχύσουν την διασύνδεση μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών, πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων για την ανταλλαγή γνώσεων και καινοτόμων λύσεων,
- να ενθαρρύνουν την τοπική κοινότητα, ώστε να διοργανώνει δράσεις για την ενεργή συμμετοχή των πολιτών, προωθώντας την πρόληψη, την συμμετοχική διαχείριση των αγροτικών αποβλήτων και την κατανόηση των ωφελειών της κυκλικής οικονομίας.

Η Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης, ως συνεργαζόμενο μέλος της παρούσας εθελοντικής συμφωνίας αναλαμβάνει επιπρόσθετα:

- να ενημερώσει και να υποστηρίξει ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις HORECA της Καλαμάτας για την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων τροφίμων τους και την μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος.

Για την υλοποίηση ενδεχόμενων άλλων πλευρών του αντικειμένου του μνημονίου συνεργασίας, όπως είναι οι δράσεις ενημέρωσης, τα μέρη χρησιμοποιούν ιδίους πόρους και συνεργάζονται για την ανεύρεση χρηματοδότησης, όπου απαιτείται. Η ανεύρεση χρηματοδότησης προβλέπεται να υποστηριχθεί στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CEI Greece, στο οποίο εντάσσεται ως δράση η διερεύνηση διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης με σκοπό την υλοποίηση των εθελοντικών συμφωνιών κυκλικής διαχείρισης αποβλήτων του τομέα αγροδιατροφής.

3. Διάρκεια

Η παρούσα συμφωνία τίθεται σε ισχύ με την υπογραφή του μνημονίου συνεργασίας από τους εκπροσώπους των μερών και έχει αόριστη διάρκεια ισχύος που μπορεί να λυθεί κατόπιν άτυπης έγγραφης σχετικής απόφασης μεταξύ των μερών.

4. Προϋποθέσεις προσθήκης μερών

Με πρωταρχικό μέλημα την ενδυνάμωση της συμμετοχικής προσπάθειας για τη βέλτιστη αξιοποίηση και διαχείριση των αγροδιατροφικών αποβλήτων που προκύπτουν από τον πρωτογενή και το δευτερογενή τομέα, η παρούσα συμφωνία μπορεί να διευρύνεται ως προς τους συμβαλλόμενους φορείς που δραστηριοποιούνται στα διοικητικά όρια του Νομού Μεσσηνίας σε συνεχή βάση. Η ένταξη νέων συμβαλλόμενων φορέων στη συμφωνία πραγματοποιείται με την υπογραφή του παρόντος Συμφώνου Συνεργασίας από τους εκπροσώπους των φορέων, σε προσάρτημα του συμφώνου που διαμορφώνεται ειδικά για το σκοπό αυτό.

5. Τροποποίηση συμφωνίας

Οποιαδήποτε τροποποίηση της παρούσας συμφωνίας πραγματοποιείται εγγράφως με κοινή αποδοχή όλων των συνεργαζόμενων μερών.

Ακολουθούν οι υπογραφές των συνεργαζόμενων μερών

ΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

ΥΠΕΝ

Μάρη Σοφία

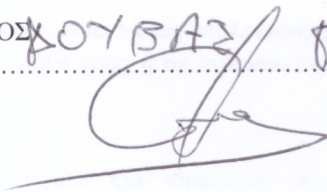
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Βασιλόπουλος Αλέξανδρος

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Επωνυμία φορέα	Ονοματεπώνυμο νόμιμου εκπροσώπου	Υπογραφή
ΦΟΔΣΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΣΗΥΡΝΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	Αδαμόπουλος Αρσένιος	
ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	Κυριακός Φίλιππος	
ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Χαραλδής Γεώργιος	

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ.....
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ.....

ΔΟΥΒΛΙΝ / ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πρόσθετα Συνεργαζόμενα Μέρη

Επωνυμία φορέα	Ονοματεπώνυμο νόμιμου εκπροσώπου	Ημ/νία	Υπογραφή

--	--	--	--